

MAGYAR HÍR

* 4 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.

Főszerkesztő:
dr. Pál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 30 (1472) szám * Vasárnap, 1937 február 7

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A szenátusban interpelláltak a Fekete-tengernek orosz túlsúly alá jutása miatt

A Titulescu által tett montreauxi egyezményeket kifogásolta egyik kormánypárti szenátor

Bucuresti. Saját tud. A szenátus pénteki ülésén *Orleanu* liberális szenátor szóvá tette a montreauxi egyezményt, amelyben — mondotta — nagy román érdekeket áldoztak fel.

— Ki hitte volna, — jelentette ki rövid történelmi bevezetés után, — hogy én, a győző kötelezve lehessenek, hogy lemondjak arról a jogról, amely azelőtt meg volt nekem, hogy t. i. bárkinek a jóváhagyása nélkül hajózhassak át a Fekete tengerből a Földközi tengerbe és ki hitte volna, hogy elveszthetjük a jogot arra, hogy barátaink, akik meg akarnak minket védeni, megvédhessenek, minket a Fekete tengeren? S ki hitte volna, hogy Oroszországnak meg fogják engedni, hogy a balti tengerből áthozhassa flottáját a Fekete tengerbe?

— Montreauxban jogokat vesztettünk el. Románia akkori képviselője, Titulescu azt a kérést támogatta ott, hogy adassék meg Törökországnak a jog, hogy erődítéseket építsen a partokon s zárhassa el a szorosokat háborus veszély esetén és azt állította, hogy Törökország bizalmasa maga után vonja a miénket. Boldog lennénk, ha megmondanánk nekünk, melyek azok a Törökországgal közös érdekek?

— A montreauxi egyezmény urrá teszi Oroszországot a Fekete tengeren, mert akármekkora hajórajt áthozhat ide háboru esetén, mi pedig, akiknek nincs hajórajunk, nem hivatjuk segítségül a szövetséges államok hajóit. Ma Oroszországnak, ellentétben az előbbi helyzettel, mindene megvan a Fekete tengeren, a többieknek pedig nincs semmijük.

Badulescu külügyi alminiszter bejelentette, hogy *Antonescu* külügyminiszter, mielőtt elment, válaszolni fog erre az interpellációra.

Szabó Béni magyarpárti képviselő a pénzügyminiszterhez előterjesztést tett, hogy a kisiparosokat és kiskereskedőket mentesítsék a kereskedelmi könyvek vezetésétől

Bucuresti. Saját tud. Szabó Béni magyarpárti képviselő, miután a péntek délutáni interpellációs ülésen nem kerülhetett sorra, a képviselőház elnöki hivatala útján a következő bejelentést intézte a pénzügyminiszterhez:

Különböző lapokban olyértelmű hír jelent meg, hogy úgy a kisiparosok, mint pedig a kiskereskedők kötelesek kereskedelmi könyveket vezetni. Minthogy azonban a gyakorlatban keresztülvihető, hogy a kisiparosok és kiskereskedők életébe irodai rendtartást vezessenek be s minthogy az egyenesadótörvény rendelkezései értelmében sem a kisiparosok, sem a kiskereskedők nem bírsághatók meg kereskedelmi könyvek nem vezetéséért s végül tekintettel arra, hogy különböző bírósági fórumok minden esetben felmentették a kisiparosokat és kiskereskedőket, ha túlbuzgó pénzügyigazgatósági közegek a könyvelés hiánya miatt megbírságták őket, kérem a pénzügyminiszter urat,

rendelje el a pénzügyigazgatóságok-

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban péntek délután napirend előtt *Alimanisteanu* Ion liberális képviselő a nemzeti munka védelem ügyében interpellált az ipar és kereskedelmi miniszteriumban.

Két éve működik a bizottság, amelynek hivatása, hogy román alkalmazottakat helyezzen el a vállalatoknál 1936 év végéig felülvizsgálta a 2500 vállalat helyzetét. A nagyvállalatokat majdnem mind felülvizsgálták. Ezek közül 156-ot megbírságtak, 2333-at megróttak és csak 29 olyat találtak, amely a törvény előírásainak megfelelt. A megbírságtott vállalatok 15 milliárd 101 millió lei tőkét képviselnek és 32.349 munkással dolgoznak.

Nem vonható kétségbe a bizottság szorgalma, de a mai összetételében nem vizsgálhatja felül az országban levő 276.000 vállalatot. Még a nagyvállalatokkal szemben sem lehetett eredményes a munka, mert végrehajtó és ellenőrző szervek hiányában azok ki tudják játszani a törvényt és a bizottság határozatát.

Külön szervek szükségesek tehát. E célból javasolja, hogy minden városban létesítsenek felülvizsgáló bizottságokat, amelyeknek működési költségét a kirovandó bírságokból fedezzék.

A kérdésben nagy vita alakult ki, amelybe *Goga* is beleszólt s a törvény erélyesebb végrehajtását követelte.

Végül *Nae Joneacu* liberális képviselő szólt a kérdéshez és kijelentette, hogy addig nem lesz eredmény, amíg nem hoznak törvényt arra, hogy politikusok ne lehessenek a vállalatok igazgatótanácsának tagjai.

A ház nagy helyesléssel fogadta ezt a megállapítást.

nak: szüntessék be a fenti értelemben folyamatba tett eljárásokat és hivatalból hatálytalanítsanak azok a kihágási jegyzőkönyvek, amelyeket ilyen ügyekben kisiparosok és kiskereskedők ellen vettek fel.

Ezt a kérést a következőkkel indokolja meg Szabó Béni magyarpárti képviselő:

— A kisiparosok és kiskereskedők nagy része nem rendelkezik annyi képzettséggel, hogy könyvelni tudjon, azt pedig nem lehet kívánni tőlük, hogy könyvelőt alkalmazzanak. Hiszen olyan nyomoruságos kerestetük van, hogy alig tudnak megélni belőle. Akiknek viszont meg lenne a képzettségük kereskedelmi könyvek vezetésére, azoknak nincs meg ehhez a fizikai idejük. Azután különböző törvényes intézkedésekből kitűnik, hogy a kisiparosok és kiskereskedők könyvelésre nem kötelezhetők. A bíróságok számukra kedvező ítéleteket hoznak ez ügyekben, de viszont lehetetlenség, hogy ezek a kis emberek minden esetben a bírósághoz forduljanak védelemért.

Sajtótanulmány

(S. I.) — A romániai magyar sajtó ügye a napokban újra parlamenti vita tárgya volt, s a néptöbbség egyes nagy lapjaiban is cikkeztek róla. Ujra olvastunk és hallottunk adatokat arról, hogy milyen töméntelen sok magyar nyelvű nyomtatvány lát napvilágot Transsylvaniaiában. Ujra fejünkre olvasták, hogy a lapoknak és folyóiratoknak ez a nagy száma ami virágzó jólétünknek és korlátlan szabadságunknak legbiztosabb jele.

Az egyik parlamenti szónok azt állította, hogy ezidőszere 60 magyar nyelvű napilap jelenik meg rendszeresen Transsylvania városaiiban. Ez a szám semmiesetre sem egyezik a tényleges állapotokkal. Hogy ebben a pillanatban mennyi a romániai magyar nyelvű napilapok pontos száma, azt nem tudják. Ez a szám ugyanis a szó szoros értelmében pillanatnyilag szokott változni. Különböző okokból.

Az 1935. évben Romániában 39 magyar napilap került ki naponként 9 különböző itteni város nyomdából. Ezt a pontos számot *Monoki* István egyetemi könyvtáros összeállításából vesszük, melyet nagy múltú tudományos folyóiratunk, a *Műzeum* éppen most tett közzé legújabb (1936. é. 10—12. sz.) kötetében.

Monoki István igen alapos munkát végzett. Előbb betűrendes címjegyzékben felsorolja az összes magyar nyelvű sajtótermékeket, melyek 1935. év folyamán napvilágot láttak s ebben a jegyzékben pontosan felsorolja mindazokat az adatokat, miket az újságok irányáról, céljáról s jelentőségéről a címlapok el szoktak árulni. Azután ugyanezeket a lapokat szakok szerint csoportosítja tájékoztatás céljából. Itt tudjuk meg, hogy külön-külön mennyi a politikai napilapok, hetilapok és folyóiratok, szépirodalmi, kritikai és társadalmi hetilapok és folyóiratok, hitbuzgalmi, vallásos hetilapok és folyóiratok, élelapok, sportlapok, szaklapok és könyvmatosok száma. Végül pedig külön földrajzi tájékoztatást is kapunk: a lapok felsorolását aszerint, hogy milyen városokban és községekben van a megjelenési helyük.

Az időszaki sajtónak ilyen könyvtani számbavételét dr. György Lajos egyetemi magántanár, kitűnő irodalomtudósunk kezdte meg tizenhárom évvel ezelőtt. Az első számbavétel öt esztendő (1919—1923) ölelt fel. *Monoki* munkáját ugyancsak György Lajos buzdítására végezte el, amint bevezetésében mondja, azért, hogy „bár egy esztendő eredményével mutassa meg, vajjon a magyarság 1919—1923. években fejlődésnek indult kulturális élete milyen irányu lett?”

Bizonyos, hogy *Monoki* István nagyon hasznos és szükséges munkát végzett el. Ezért annál inkább elismerést érdemel, mert ez adatok tisztázásánál, feldolgozásánál és csoportosításánál nem kímélte a fáradságot. Ez a tisztán bibliográfiai adatgyűjtés immár alapul szolgálhat sociológiai és sajtótudományi tanulmányokra, melyekből komoly választ lehet majd meríteni a kérdésre: vajjon a magyar nyelvű sajtótermékek elszaporodása Transsylvaniaiában tényleg a magyar kultúralet fokozódását, a magyar gazdasági erő izmosodását, a gondolati szabadság terjedését jelenti-e, ahogyan azt minduntalan szemünkbe vágják?

Erre a tanulmányra mi most itt nem vál-

Eredeti közlemény.

Nagyon megvagyok elégedve a Gastro D. gyógyszerrel, amely máig ismeretlen volt a gyomorbajok kezelésénél,

írja Dumitru N. Vasile lelkész, Com. Cetate, Jud. Dolj és nagy bizalommal ajánlom minden szenvedőnek.

A Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 134.

lalkozhatunk, ámbár hasznosabb és tanulságosabb munkát senki sem végezhetne el, mint éppen ezt. Sajnos, az ilyen munka az adatok olyan aprólékos és hosszadalmas cédulázását, olyan széleskörű feldolgozást követel, hogy annak elvégzésére egész intézet szükséges. Ez az intézet pedig, mint annyi sok más fontos kultúraszak, nem áll rendelkezésünkre.

Annyit azonban a felületes szemlélet is meg tud állapítani, hogy a mennyiség ebben az esetben sem jelent, sajnós, minőséget.

Az első pillantás megmutatja, hogy a magyar nyelvű sajtótermékek között szép számmal vannak olyanok, melyek egyáltalán nem is kívánunk magyaroknak látszani. A zsidó nemzeti alapon álló orgánumon kívül ide tartozik az a nagyszámú gazdasági és szakmai lap, mely a magyar nyelvet többnyire a román és német nyelvvel párhuzamosan — kizárólag csak szakmai hírek és közlemények közvetítésére használja, a nemzeti szervezkedés módszereit pedig teljességgel kihagyja az érdekvédelmi harc eszközei közül.

Ha csak ezt a két tételt vonjuk le, már ezzel is erősen megcsappan a szám, melyet ezekben a felszólalásokban és hírlapi támadásokban könnyedén a magyar kultúra számláján szoktak nyilvántartani.

Azt sem tudjuk, mi haszna van a magyar kultúrának azokból a buján tenyésző sajtótermékekből, melyek gyalázkodással, magánügyek kitenyészésével keresik meg kenyereiket? Különös jelenség. Ezek a lapok, szinte kivétel nélkül, keresztény magyar embereket választanak céltáblául. Zsidókat igen ritkán, románokat soha. Az sem érdektelen, hogy ez a lap típus mind a szászok, mind az itteni románok, mind a cionisták hírlapirodalmából teljességgel hiányzik. E kor történetírója alapos következtetéseket fog e jelenségből levonni a mai magyar társadalom tehetetlenségét, vizsgálhatóságát és nagy gyengeségét il-

letően.

A sok lap nem erőt, hanem megoszottságot és iránytalanságot jelent. A megoszottság következménye a lapok anyagi erőtlensége, ennek a nyomában pedig az újságírók nyomora, az újságírás színvonalának süllyedése jár. Amíg a szászok lélekben egységesek és erősek voltak, tulajdonképpen egyetlen nagy lapjuk volt a kisebb-nagyobb helyi orgánumok mellett. Most se szeri se száma nincs már a szász napilapoknak. A sokféle irányzat, vélemény és ellenvélemény mind lapot követel magának. De itt legalább vélemények és ellenvélemények küzdenek egymással s nem csupán a különböző nyomdák üzleti érdekei.

Aki azt állítja, hogy a töméntelen sajtótermék, mely a fejünk körül kavargó, a mi erőnk, gazdasági és szellemi színvonalunk jele,

nyilván nem ismeri ennek a különös látszatnak a szomorú hátterét, vagy ha ismeri, akkor esőfot úy belőlünk.

Aki viszont meg tudja teremteni gazdasági és szervezeti alapjait annak, (a szellemiek bőven megvannak), hogy a magyar sajtó itteni néptünk vezetője, nemzeti nevelője, irányítója legyen nehéz új helyzetében; hogy ez a sajtó napról-napra figyelmeztesse népünket az új útra, melyeken ma a gazdasági, a társadalmi életben haladnia kellene; hogy a sajtó — ez a százmilliókat forgató hatalmas termelési ág — a magyar keresztény szellemiségnek, a magyar nemzeti vezető rétegnek egyik legfőbb gazdasági alapja, háttvéde, erőforrása legyen: az a leghatalmasabb eszköz adja ennek a magyarságnak kezébe a maga öntudatos és cél-biztos élete megvalósítására.

Az ukrán népkisebbség képviselője szót emelt a képviselőházban

Bizalmat kért a népükből való papság munkája iránt. —

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban péntek délután Zalozjucky, bucovinai ukrán képviselő felszólalt a bucovinai görög katolikus vikárius ügyében s a következőkben szögezte le az ukrán álláspontot:

— 1. A vitás suceavai templom ügyében a rutenség óhajítja, hogy sikerüljön mindkét felet kielégítő megoldást találni. 2. Igaz, hogy a bucovinai gör. kat. vikárius ukrán, de nem lehet vádolni azzal, hogy magas állását politikai célokra használná fel. Államhűségének állandó tanújelét adja. 3. A szenátusi vita alkalmával azt is állították, hogy az ukránok nem óslakosok Bucovinában, mert csak a XVII. században jelentek meg Moldvában. Eről itt nem vitatkozom. Óslakosok történetét úgy sem parlamentari vitákból állapíthatja meg a történelem.

— De szólnom kell az irredentizmus vádjáról. Az a lelkiállapot, amely a szenátusban a kérdés vitája során megnyilatkozott, nem szolgálhatja a béke és a megértő közeledés ügyét. Ezen a vidéken

az ukrán és a román népet egyesíti a közös sors és főképpen az a tény, hogy mindketten egy fontos szociális határon állva, ugyanazokat az érdekeket, hogy védjék, amelyek egyuttal egész Európa érdekei. Kérjük a román államot, adja meg nekünk a lehetőséget, hogy ebben a szellemben vezessük népünket.

— Ez a lehetőség csak akkor lesz meg, ha olyan papjaink lesznek, akik előtt nem zárják el a nép lelkéhez vezető utat. Ez viszont csak akkor lehetséges, ha gyermekeink anyanyelvükön tanulják meg kötelességeiket. Ezért szigorúan alkotmányos keretek között maradván, kérjük azokat a jogokat, amelyek minket, mint kisebbségeket, megilletnek. Ha gyermekeink analfabéták maradnak, ha templomaink üresek lesznek, ha azok az ukránok, akik nem mondanak le nemzetiségükről, törvényen kívülnek tekintetnek, tág kaput nyitunk a mi határvidékünkön, amelyen behatolhat a felelőtlen elemek befolyása.

A svájci hangyák

Ma. Bradi. Uvel

Az egész olyan valóban, mint egy mese, pedig a valóság, melyből ez a történet kiindult, sötétebb a fantáziánál is. Csak éppen azt bizonyítja, hogy van az emberi gonoszság mellett emberi jóság is s éppen azon mulik minden, vajjon melyiket hívjuk elő cselekedetünkkel.

P.-vel Rómában ismerkedtem meg egy kongresszuson. Egy nagy svájci lap vezetője, egy nemzetközi hírgyűnökség lelke és a svájci sajtónak, amely a világban a „legmegbízhatóbb” nevet viseli, egyik kitűnő, befolyásos exponense. Nehezen értettem meg eleinte a svájciakat s így őt sem. Tul kényelmeseknek tartottam őket, akik a civilizáció legmagasabb fokát érték el, de mi értelme van ennek a kényelemnek? Megharcoltak a függetlenségükért s most élnek a szó legfizikaibb értelmében. Amit az élet adhat formában s minőségben, azt a svájci megszerzi magának. Nincs primitív probléma. A mi „két-szoba komfortos” luxusunk itt már szegénység jele, ahol mindenütt központi fűtés s a villany szerfajta felhasználása a legkisebb faluban is magától értetődő. Folytassuk még egy kissé? Izelítőt kap a svájci kényelemből, aki a budapesti-bécsi vonalon véletlenül egy S. B. B. kocsit „fog ki” magának. A harmadik osztály is puha, tiszta és éjszaka utazni valóságos élvezet lesz. Dehát — őszintén bevallom — azt hittem, hogy tulajdonképpen ennyi az egész. A tradíció — mondtam magamban — elmosódott s ma

nincs egyéb probléma, mint a st. moritz-i, zermatt-i, luganói szállodák ügye: azaz az idegenek. S a mi számunkra, kik 1914 óta szellemi lövészárkokban ülünk, csak az imponál, aki harcol, keményen, úgy, ahogy nekünk kell megharcolnunk magyaroknak magáért a pusztá léteért. Mi nem érünk rá élni, mert napról-napra az élet feltételeit kell kiverkednünk s mire valami megvan, s fáradtan pihenni térnénk — egy újabb hidrát kell leütni.

Nézetem akkor kezdett megváltozni, amikor jobban szemügyre vettem a svájci függetlenség és semlegesség kérdését. Bizony kiderült, hogy épügy meg kellett védeni, mint ahogy a háborus felek viaskodtak. A béke eszméjét, a három nemzet: az olasz, román és aleman svájciak egységét e kis szövetség területén megőrizni nehéz volt, hiszen „kint az életben” e három nemzet a világháború alatt s azután is egymás haját és szivét tépte ki.

Mégjobban rávilágít a lényegre a Musy svájci szövetségi tanácsos egy beszéde, melyet így kezdett: „A világon csak két királyi, felsőbbrendű faj uralkodik: a tenger és a hegyek. S csak egy (földi értelemben) örökké tartó faj ismerék: a parasztot.” Ő maga is az s e kifejezés alatt mindenkit ért, aki a földdel van kapcsolatban, aki az elemekkel birkózik, épügy, mint birkózott az ősidők, a középkor, a renaissance s a ma embere. A föld, az eső, az erdő, a madarak, a patakok, a hó, a jég, a viharok, az arafások — a napsugár és a köd nem változik. A svájci lényeg pedig az az ember, aki tudatában van annak, hogy maga a fizikai lét is elég problémát ad, tehát ezt igyekszik megoldani tökéletesen. A többi luxusnak tartja. A verekedést, a sovíniszta vetélkedést s ehelyett arra fordítja energiáját, hogy a maga függetlenségét biztosítva magának, az országnak problémáit intézze el. S ez éppen elég feladat. Sokszor pe-

dig ez az önzésnek látszó elzárkózás van a többi ország javára. A tücsök és a hangya története elevenedik meg Svájjal és Európával kapcsolatban nem egyszer.

Bár mi nem azért voltunk a háború befejeztével olyan nyomorultak, mintha tücsök módjára éltünk volna, de a sors úgy akarta, hogy szegény kis szöcskéknek látszódjunk. S ekkor három nagy hangyacsalád teljesített nekünk soha el nem felejthető szolgálatokat. Három ország sietett segítségünkre, hogy a magyar gyermekek, akiket megkínzott a világháború s a forradalom, éppen abban a korban ne szenvedjenek szűkséget, amelyik a gyermek testi fejlődése szempontjából olyan elhatározóan fontos. A belga flandria, a hollandok és a svájciak. En most az utóbbiakról akarok beszélni.

Már sokmindent megtárgyaltunk P.-vel, már tudtunk az ebédutáni szivarokon is, de semmi érdekeset sem találtam még rajta. Legfeljebb a szakállát. Vannak izgatott és nyugodt szakállak, de vannak ismét haragos, fennhéjázó és kedves szakállak is. P.-é ez utóbbiak közé tartozott. Nyugodtan ültünk s egyszer megszólalt:

— Nekem is van ám sok kapcsolatom a magyarokkal!

— Hogyan?

A többit itt adom, úgy ahogy P. elmondotta. — A háború után ott voltam a bizottságban, amely a magyar gyermekekért indult Budapestre.

(Magyar gyermekek 1920—21! Még friss sírok, apák, testvérek sírjai: egy verengző szovjetkísérelt emléke, kukoricakenyér, sötét borus felhők. Ki felejtí el ezeket közlünk?)

— A vonat egy este futott be Freiburgba.

A pápa megválasztásának 15-ik évfordulója

Rómából jelentik: XI. Pius pápa szombaton ünnepelte megválasztásának 15. évfordulóját. Szokás szerint most nem voltak nagyobb ünnepségek, mert a néhány nappal később, február 13-án lévő koronázási évfordulót szokták ünnepélyesen megülni. A Szentatya szinte teljesen helyreállott egészségben érte meg megválasztásának 15. évfordulóját.

Törökország új alkotmánya

Ankarából jelentik: A török nemzetgyűlés megszavazta az alkotmány-módosítást. A megszavazott törvényjavaslat értelmében a köztársasági párt programjának alapvető elemeit beolvasztják az alkotmányba. Ugyanakkor kimondták, hogy az állam köztársasági, nemzeti, demokrata államot, világi és forradalmi alapokon nyugszik. Ennek következtében a népköztársasági párt és az állam most egyszólván egyet jelentenek.

Tizezer letartóztatás Oroszországban negyvennyolc óra alatt

A titkos rendőrség saját magát is kezdi letartóztatni. — Merénylet Vizsinszky főügyész ellen. — Eikobozták Radek vagyonát

Varsóból jelentik: Moszkvai hírek szerint az elmúlt 48 óra alatt 10 ezer politikai letartóztatás történt Szovjet-Oroszországban.

Londoni jelentés szerint a Kreml kapuit csütörtök óta ezerfőnyi külön őrség őrzi. A letartóztatások már a GPU köréit sem kímélik és az utóbbi 24 óra alatt 50 titkos rendőrt tartóztattak le. Ezek közül többet azonnal kivégezték.

Londonból jelentik: A Daily Express moszkvai jelentése szerint csütörtökön este merényletet követtek el Vizsinszky szovjet főállamügyész ellen. A merénylő golyója azonban célt tévesztett és a főállamügyész sértetlen maradt.

Varsóból jelentik: A lengyel távirati iroda moszkvai jelentése szerint a szovjet-hatalóságok elkobozták Radek vagyonát és üdülőtelepet létesítettek Radek egykori villájában.

minden elő volt már készítve, hogy a gyermekeket széjjel vigyék. A vonaton többször végigsétáltam, hogy a gyermekeknek megvan-e mindenük, ami kell. Soha kedvesebb „társasággal” nem utaztam. Hálásak és félnépek is voltak egyszerre, hiszen ismeretlen helyre jöttek el a szülői háztól, már akkor feltűnt közöttük egy 12-13 éves kislány, aki finoman énekelt s valahogy kitűnt a többiek közül. Aztán mikor megérkeztünk Fribourgba, elvesztettem szemem elől. A vonat korábban jött meg, mint azt terveztük s ezért telefonáltam a katonasághoz, hogy a gyermekeket egy este a kaszárnyában helyezhessük el. Ugy is történt. (A svájci kaszárnyák üdülőhelyek).

Reggelre aztán megindult az emberek vándorlása Fribourg környékéről s egészen a Berner Oberlandból is. Tisztviselők, gyárosok, gazdagok, szegények, kereskedők, művészek — de a legnagyobb számmal parasztok jöttek, hogy hazavigyenek egy vagy két magyar gyermeket. A keresztény szeretetnek azóta se látam szebb és meghatóbb példáját, mint ezeknél a mogorva parasztoknál. Egész életük a föld, az istállók és a vásárok között telik el, alig beszélnek egy-egy szót, az idegen néha barátságatlanok is hiszi őket. Pedig nem a külső a fontos. Egy rövid kis felhívás ment csak hozzájuk s jöttek, jöttek végeláthatatlan sorokban. S a maguk medvé módján mosolyogtak is és kedvesek is voltak. Tudták, érezték, hogy ezek a gyermekek rászorulnak. Csokoládét hoztak s maguk is gyerekesé váltak meghatott esetlenségünkben. De ime, a kis magyarok viszonzták a medvék kedvességét, senki sem sirt, nem siratta az otthon s felültek a kocsikra, aztán gyerünk az új otthon felé a hegyekre.

— Így került mihozzánk, hozzám és két nő-

FOGKÖ ELLEN

Kalodont 3 kiváló tulajdonsága biztosítja a helyes fogápolást

1. a speciális fog-és szái-szappan anyha habja alaposan megtisztítja a fogakat, ott is ahová a fogkefe nem juthat el;
2. a különlegesen finom tisztító anyag kifestesíti a fogzománcot, anélkül hogy azt megtámadná;
3. a Dr. Bräunlich által összeállított Sulforizin-Oleat fokozatosan távolítja el a fogkövet és megakadályozza az újraképződést.

KALODONT

FOGKÖ ELLEN

Anarchista összeesküvés a Spanyolországba küldött orosz vezetők ellen

A valenciai kormány húsz szovjet-megbízottat visszaküldött Moszkvába

Párizsból jelentik: Valenciában anarchista összeesküvést lepleztek le, mely az orosz kommunista vezetők ellen irányult. A „Matin” szerint

az anarchisták meg akarták gyilkolni többek között Rosenberg szovjet nagykövetet, Afesejenko orosz főkonzult és több szovjet megbízottat, akik a spanyol hadügy- és belügyminiszteriumban ütötték fő tanyájukat, s onnan a valenciai kormány helyett maguk intézkedtek. Az ellenük való összeesküvést két anarchista vezér, Mecadas és Licas irányította. Tervüket még januárban leleplezték, de a kormány titkolta az ügyet, nehogy újabb tápot adjon azoknak a híreszteléseknek, hogy a spanyol baloldali pártok egymást marcangolják.

A „Matin” értesülése szerint a kormány felelősséget az ibériai anarchista szövetséget, távolítsa el az összeesküvést az országból és a kormány akkor lezárja az egész ügyet. Az összeesküvés azóta valóban elhagyta Valenciát és külföldön tartózkodnak. A valenciai kormány az összeesküvés nyomán elhatározta, hogy némileg meglazítja azokat a kapcsolatokat, amelyek a kormány és a szovjetmegbízottak között fennállnak, nehogy újabb szovjetellenes mozgalomra adjon okot. Húsz szovjet-megbízottat már vissza is küldtek. A madridi nemzetközi dandár parancsnokát, Kleber-Fekete szovjet tábornokot szintén fölmentették a parancsnokság alól.

Az „Echo de Paris” madridi jelentése szerint Kleber-Fekete helyett Hans német származású vörös tábornok vállalta a madridi nemzetközi dandár parancsnokságát.

RÉMNAPOK A KATALÁN FŐVÁROSBAN

Párizsból jelentik: A „Matin” bayonnei értesülése szerint Ruis Asnart, a világhírű katalán szemorvos Barcelonában agyonlőtték.

Párizsból jelentik: Az „Echo de Paris” barcelonai értesülése szerint a katalán fővárosban napról-napra kemény harcok folynak az anarchisták és a katalán kormány hívei között. Az anarchisták és a rohamosztások kölcsönösen vérfürdőt rendeznek egymás soraiban. A katalán kormány tagjai egymásután küldik hozzátartozóikat francia területre, mert Barcelona már nem biztos talaj számukra.

Eddig P. elbeszélése s én azzal adom át a történetet a nyilvánosságnak, hogy az elveszett báránka jelentkezzék. Ime, ezek a svájci hangyák.

A KEZTYÜ

*

Rengeteg élce és adoma forog közkézen a szórakozottságról, a legfelszegebb és legmulatságosabb emberi fogyatékoságról. Annyi igaz történet s annyi kitalált história, amiket főként gondolatokba merült professzorok, ügyefogyott tudósok rovására találtak ki a kaján és ráérő elmék, hogy nagyfokú vakmerőség kell hozzá, újabb szórakoztatási esettel azaporítani ezeket az elképesztő, olykor merőben valószínűtlen és nyilván meg nem történt históriáknak a számát. Noshát, én ezennel mégis vállalkozom erre a vakmerőségre és elmondom azt a fantasztikus és hihetetlen, hogy ne mondjam: titokzatos és rejtélyes szórakozottsági kalandomat, amely — noha nem vagyok tudós professzor — az elmúlt napokban történt meg velem s amit, ha nem velem történt volna, egészen bizonyos, hogy magam sem hinnék el. Így azonban még most is megdöbbenve és értetlenül állok az esettel szemben. A história ugyanis annyira elképesztő és valószínűtlen, hogy felülmúlja a legvadabb fantáziával kigagyált történetet is, amit pihenő elmék a szórakozott emberek rovására eszeltek ki...

Néhány nappal ezelőtt elvesztett a keztyűm. Már ahogy kezdődött, az is szokatlan volt: az ember rendszerint a félkeztyűjét szokta elveszíteni s a másik fele legnagyobb bosszúságára megmarad emlékeztetőnek, hogy még hónapok múlva is elmondhassa, milyen szép volt ez a keztyű, milyen finom volt és milyen kár, hogy elveszett a párja.

Mert a gyakorlat azt mutatja, hogy az embernek nincs szíve eldobni az elveszett keztyű árván maradt felét.

En azonban párostól vesztettem el a keztyűmet és fogalmam sem volt róla, hogy mikor és hol...

Bevallom, módfelelt bosszantott az eset és tüvé tettem érte az egész lakást, sőt az egész várost. Elmentem mindazokra a helyekre, ahol aznap megfordultam és megérdeklődtem, hogy nem felejtettem-e ott véletlenségből a keztyűmet. Kutatásaim eredménytelenül végződtek: a keztyűnek nyoma veszett. Sehol sem látták, sehol sem tudták róla, de amint ilyenkor általában szokás, mindenütt megvizsgálták, hogy legyen egészen nyugodt, mert ha véletlenségből megtalálják, vissza fogják adni.

Kellemetlen, mondhatnám kínos az effajta érdeklődés az elveszett holmik iránt. Az ember bármilyen tapintatosan érdeklődjék, valahogy mindig az a meggyanúsítás csendül ki szavából, hogy: tudom itt felejtettem, csak nem akarjátok visszaadni...

En éreztem is kérdezősködésemnek ezt a kellemetlen melléköngéjét, holott igazán senkit sem gyanúsíthattam, annál kevésbé, mert sejtelmem sem volt róla, hogy hol és mikor hagytam el a keztyűt. Zavarban is voltam mindenütt, ahol a keztyű iránt érdeklődtem és nem győztem bocsánatot kérni. Dehát az ember mindent elkövet, hátha mégis előkerül az elveszett jószág. A legnagyobb szellemi erőfeszítéssel rekonstruáltam a nap minden jelentéktelen mozzanatát, nyomon követtem minden lépésemét, amit aznap tettem, felhajtottam minden elképzelhető és elképzelhetetlen helyet, ahol aznap megfordultam, de minden hiába, a keztyű nem került elő.

Módfelelt bosszantott és levett az eset. Fél éjszaka nem tudtam aludni a bosszúságtól, szidtam, korholtam magamat rendtelenségem, szórakozottságom miatt.

Pedig az igazat bevallva, nem is volt a veszteség olyan nagy. A keztyű már nem volt új és nem is volt finom. A bélése itt-ott foszladozott, paténtkapcsolója folyton kipattant s a keztyű bőre az ujjak hajlatánál már kitört és megkopott. Es mégsem tudtam napirendre térni az eset fölött. Azt hiszem azért, mert nagyon megszoktam ezt a keztyűt. A kezemhez idomult, a szó szoros értelmében a kezemhez nőtt. Puha és meleg volt, megszoktam a színeit, a fogását. Könnyen húztam fel, könnyen rántottam le a kezemről és most, hogy elvesztett, állandó és idegesítő hiányérzeteim voltak. Arról nem is beszélek, hogy fázott a kezem és vörösré csipde a hideg, mert még mindig reménykedtem, hogy előkerül az elveszett keztyű és nem akartam újat vásárolni. Még volt egy-két hely, ahol nem érdeklődtem utána és halványan abban reménykedtem, hogy biztosan ott hagytam és meg fogom kapni, de ez már annyira valószínűtlen volt, hogy nem is mertem érdeklődni a keztyűm után s az egész

csak azért volt jó, hogy ne mondjak le végleg a keztyűről, s hogy tovább szurkolhassak. Ugy csináltam, mint a szenvedélyes kártyás, aki minden reményét utolsó lapjára tette s azt idegfeszítő lassúsággal fedi fel maga előtt, hogy reménye az annál tovább tartson.

A keztyű azonban másnap és harmadnap sem került elő s már teljesen lemondtam róla. Büntetésből elhatároztam, hogy az idén nem veszek új keztyűt. Ha elvesztettem, hát keztyű nélkül fogok fagyoskodni, elvégre annyi büntetést megérdemlek a szórakozottságomért.

Már teljesen beletődöttem az esetre és jól eső érzéssel állapítottam meg, hogy az elvesztett keztyű egyre ritkábban jut az eszembe. Lemondtam róla és kezdtem elfelejteni. Kezem a télikabátom zsebébe sülyesztettem, közben az idő is megenyhült s már alig éreztem a keztyű hiányát.

Tegnap aztán az utcán ballagva ismét

* Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, tegyek reggelként felkeléskor egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a bélmozgást szabalyozza, a gyomor-erősítést előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. Az orvosok ajánlják.

eszembe jutott az elveszett keztyű. Mégis csak jó és erős holmi volt — gondoltam magamban — és egészen bizonyos, hogy még sokáig eltarthatna volna. Kár érte, mert a színe is olyan jól állt a kabátomhoz — és tekintetem önkéntelenül is a kezemre sikkolt.

Megdöbbenve, földbegyökerezett lábakkal állottam meg.

A világ elkezdett forogni velem, meglepetésemben majdnem elájultam és nem akartam hinni a szememnek.

A keztyű a kezemen volt! Sejtelmem sincs róla, hogy hol és mikor vesztettem el és sejtelmem sincs róla, hogy hol és mikor találtam meg.

A szórakozottságnak megdöbbenőbb és patológikusabb esetével — mondhatom — még sohasem találkoztam életemben...

Béleky László

BÉCSI VÁSÁR

1937 március 7-től 13-ig

Technikai és mezőgazdasági kiállítás március 14-ig.

Középeurópa nagy vására.

Kiállítók 19 államból.

Bevásárlók 72 országból

Jelentékeny utazási kedvezmény a romániai, jugoszláviai, csehországi, magyarországi és osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete-tengeren, valamint a légi közlekedésnél. Utlevélvizum nem szükséges. Vásárigazolványok és utlevéllel az osztrák határnál szabad átlépés. Nincsen cseh átutazási vizum se. A magyar átutazóvizumot a vásárigazolvány felmutatása ellenében a határnál lehet beszerezni. Bármilyen felvilágosítással és vásárigazolvánnyal (ára 150 lei) szolgálnak.

a WIENER MESSE A. G. Wien VII.

és annak tiszteletbeli képviselői:

Gradeán: az „EUROPA” Organizatia Nationala Romana de Voiaj si Turism, Bul. Reg. Ferdinand 9 és Wagon-Lits/Cook S. A. Bulev. Regele Ferdinand 26.

A francia baloldali sajtó a németekkel való kibékülés ellen izgat

A kommunisták főlapja tiltakozik Deibos külügyminiszter közeledő kijelentései ellen. — A németek melletti áramlat felülkerülése az angol kormányban

Párizsból jelentik: A francia—német közlekedés kérdése *Hiller* emlékeztető beszéde óta a francia közvélemény érdeklődésének homlokterében áll. A mérsékelt irányú lapok szerint a kapu nyitva áll a megegyezés előtt. A baloldali lapok ellenben ingerülten tiltakoznak a Németországgal való tárgyalás ellen és óvatlanul Delbost minden elhamarkodott lépéstől. A kommunista *Humanité* helyteleníti Delbostnak azt a kijelentését, hogy Párizs és Berlin külpolitikáját csak módszerbeli ellentétek vá-

lasztják el egymástól, mert mindkettőnek közös célja a béke. A *Humanité* nem hajlandó elismerni, hogy Németország békére törekszik. A baloldali *Ordre* azt írja, hogy a helyzet teljes félreismerése lenne, ha a francia kormány hozzájárulna egy Blum—Hitler találkozéhoz. Szerinte ettől a találkozástól úgy sem lehetne semmiféle értékes eredményt várni. A *Journal* rámutat arra, hogy Németország a békát csak úgy tudja elképzelni, ha az a szovjetnek Európából való kirekesztésével járna.

Londonból jelentik: *Eden* külügyminiszter szabadságra utazásával kapcsolatban a francia lapok azt írják, hogy az angol külügyminiszter utközben Párizsban találkozni fog Delbosttal. Londonban cáfólják a tanácskozással vonatkozó híreket.

A *Star* című angol lap annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy *Eden* távollétében felülkerelkedhetnek az angol kormánynak azok a tagjai, akik nem lelkesednek annyira a Nepszövetségért és hajlandók megegyezni Németországgal. A lap ezek közé sorozza Lord *Habitax* főpécsetört. *Eden* jelenlegi helyettesét, Sir John *Simon* belügyminisztert, Sir Samuel *Hoare* tengerészeti minisztert és *Chamberlain* kincstári kancellárt.

Hönlig
Frigyes
HARANGONTÓDE
Arad,
Str. Barifia 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 376.

A szovjet-hadsereg lázad az Sztalin ellen

Moszkvában utcai harc volt a diákok és a rendőrség gépjegyes osztagai között. — 15 halott, 40 sebesült

Londonból jelentik: Moszkvából érkező jelentések szerint a szovjet-unió területén egyre nő az elégedetlenség. Moszkvai kormánykörök attól tartanak, hogy a szovjet hadsereg föllázad Sztalin ellen. Minden jel arra mutat, hogy Sztalin és Vorosilov, hadügyi népbiztos között rövidesen kenyértörésre kerül sor.

Varsói jelentés szerint csütörtök éjszaka Moszkva több munkás-külvárosában csoportosulás támadt a tömegek viharosan tüntettek Sztalin ellen. Ugyancsak csütörtökön este a belvárosban többszáz diák gyűlt össze és hangos kiáltással Sztalin pusztulását követelte.

A rendőrség tehetetlennek bizonyult a tüntetőkkel szemben, úgyhogy Jezsov, belügyi népbiztos, aki egyszersmind a GPU feje, elrendelte a GPU egyik gépesített osztagának mozgósítását. A mozgósított osztag tankokkal vonult fel a tüntetés leverésére. Ezek a tankok tipikus utcai harci kocsik és egyenesen utcai zavargások letörésére gyártották őket. A harci kocsik tüzelni kezdtek a tüntető diákokra, mire azok szétfutottak. Amikor már az utca elcsönnesült, 15 halott és 40 sebesült feküdt a harc színterén.

Kezdődik a trotszkisták harmadik bűnpöre A bolsevizmus legnépszerűbb elméleti írója, Bucharin a fővádlott

Varsóból jelentik: Moszkvai értesülések szerint a harmadik trotszkista-pör közvetlen küszöbön áll. Egyes moszkvai hírek úgy tudják, hogy a tárgyalásokat már a jövő héten megkezdik. Ennek az újabb pörnek a fővádlottai Bucharin, Rykov és Rakovszki lesznek, akiket éppen úgy, mint az előbbi pör vádlottait hazaárulással, kémkedéssel és szándékos üzemrontással vádolnak. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy az utóbbi napok tömeges lefogatásainak áldozatai közül kiket választanak majd még ki a pör további vádlottául. Az előbbi bűnpör elítélteit, Radeket, Szokolnyikovot, Arnoldot és Trojlovot pénteken zárt gépkocsikban útnak indították Szibériába. Elszállítás előtt Radeket szembesítették Bucharinnal. A szembesítés a Lubljanka-börtönben ment végbe. A főügyész elébe tárta Bucharinnak Radek vallomását, mely szerint vezető szerepet játszott a Stalin elleni összeesküvésben. Bucharin tagadott, de Radek szemébe vágta a vádat. Erre Bucharin, aki már régebbi idő óta szívhajban szenved, súlyos szívrohamot kapott, úgyhogy a szembesítést félbe kellett szakítani.

Bucharin a bolsevizmus elméletének legalaposabb kidolgozója. Apja udvari tanácsos volt a cári uralom idején. Ő maga egyetemi hallgató kora óta forradalmár, ki a bolsevizmus 1917. évi diadaláig száműzetésben élt és külföldön bujdosott. Leninnel jött haza. Ő írta „A kommunizmus ABC-je” című népszerűítő könyvet, melyet a szovjet ma is millió és millió példányban terjeszt.

A CSEHSZLOVÁK KORMÁNY 250 MILLIÓ CSEHKORONA KÖLCSÖNT AD SZOVJET-ORSZORSZÁGNAK

Prágából jelentik: A csehszlovák fővárosban híre jár, hogy a cseh kormány 250 millió csehszlovák korona kölcsönt készült nyújtani Szovjet-Orszországnak.

A Venkov című csehszlovák lap tiltakozik a kölcsön gondolata ellen és azt írja, Csehszlovákia nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy más országnak hitelt nyújtson.

A FRANCIA LAPOK FENNTARTJÁK A VADAT, HOGY SZTALIN ÜGYNÖKEI GYILKOLNAK PÁRIZSBAN

Párizsból jelentik: A francia lapok továbbra is fölszínen tartják Navasin Dimitrij, orosz újságíró meggyilkolásának ügyét és kutatják annak hátterét. Valamennyi lap kétségtelennek mondja, hogy Navasin Stalin ügynökeinek áldozata lett. Az *Action Française* emlékeztet Kutjepov tábornok elrablására. Megírja, hogy Kutjepovot, aki a külföldre menekült, nemzeti érzésű oroszok szervezetének vezetője volt, szovjet ügynökök elrabolták Párizsból és egy francia kikötőben horgonyzó szovjet hajóra hurcolták. A hajó aztán Trapezundban kötött ki, ahol Kutjepovot a GPU

emberei vették át és kísérték tovább Moszkvába. A lap szerint Kutjepov tábornok elrablásának részleteit annakidején azért nem lehetett földeríteni, mert a rendőrség munkáját maga Briand, akkori külügyminiszter akadályozta.

Az időjárás ismét közbeszólt a spanyol harcokba

A malagai támadás még eredménytelen. Miaja tábornok menekülését cáfolják

Madridból jelentik: A pénteki napon csak kisebb csatározások voltak Madrid körül és a déli hadszíntéren. Az időjárás ismét rosszabbra fordult és ez megakadályozza a nagyobb hadműveleteket.

Gibraltári jelentés szerint a Malaga elleni támadás még eddig nem járt eredménnyel. Pénteken délután erős légiharc volt a város körül, de egyik fél sem ért el számottevő sikert.

A TENGER FÖLDOBTA A MEGFOJTOTT TUSZOK HOLTTESTEIT

Madridból erősen cáfolják azt a hírt, hogy Miaja tábornok elhagyta volna a spanyol fővárost és Párizsba menekült. A cáfolat szerint a tábornok most is Madridban van és ő vezeti a város védelmét.

Az ARTIN összetétele

olyan, hogy megfelel a modern, kiváló hashajtó minden követelményének. Alkatrészei nem okoznak görcsöket, nem idéznek elő hasmenést és a szervezet nem szokja meg. Hatása állandó, enyhe, de amellet tökéletes. A belek kiürítése könnyű, a bélműködést megszerüen szabályozza.

Az ARTIN az ideális modern hashajtó

Dr. WANDER üzemek készítménye

Óvakodjunk a meghűléstől?

„Már a csontjaiban érzem a nedvességet. Biztos, hogy meghűltem”.

„Amint hazaérkezik, használjon Carmol*-t bedörzsölésre és rögtön elmulik.”

* Carmol a legjobb bedörzsölőszer meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. **Ara üvegenként 22 ló.**

Párizsból jelentik: Megdöbbentő események tartják izgalomban az Atlanti-óceán délfraanciaországi partvidékének lakosságát. A tenger egymásután veti partra a megcsónkított holttesteket, amelyeknek keze, lába drótkötéllel van összekötve, sőt vannak olyanok is, amelyeknek a végtagjait lefűrészelték. A partravetett holttesteken keresztül egy rémdráma képe bontakozik ki, mely minden valószínűség szerint a spanyol polgárháborúval áll összefüggésben. Péntek délig öt ilyen holttestet dobott partra a tenger. Rendőrségi megállapítás szerint a holttestek 3—4 hónapja lehetnek a vízben. Az egyik áldozat kabátjának belső hajtókáján egy santanderi szabó címkéje látható. Ebből kétséget kizáróan megállapítható, hogy legalább is ez az egy áldozat spanyol. A francia rendőrség azt hiszi, hogy a szerencsétlen áldozatok túsok voltak. Úgy látszik, hogy a túsokat szállító hajót a spanyol vörösek francia vizekre irányították, ott az áldozatokat megkötözték és a tengerbe dobták. Némelyiknek a kezét-lábát is lefűrészelték, hogy nehezebben tudják magukat fenntartani a vizen és képtelenek legyenek megmenekülni.

BILBAOBAN KIVÉGEZTEK EGY NÉMET ALATTVALÓT

Bilbauból jelentik: A baszk rendőrhatalóságok kivégeztették báró Eynatten német orvostanhallgatót. A kivégzés állítólag azért történt, mert a fiatal ember kémiszolgálatot teljesített a burgosi kormány részére. Hasonló ténykedésért, állítólag, előzőleg már kétszer elítélték.

ABESSZIN HERCEG A SPANYOLORSZÁGI VÖRÖS DANDÁRBAN.

Valenciából jelentik: Gehvet abesszin herceg. Ras Imru fia Valenciába érkezett és kijelentette, hogy be akar lépni a vörös csapatok oldalán harcoló nemzetközi dandár kötelékébe.

Ki tart velünk a szépséges Olaszországba?

A Magyar Lapok ötödik nagy társasutazása. — Tudnivalók a társasutazásról és az utazás részletes programja

Immár ötödik évben rendez toborzót a Magyar Lapok olvasóinak és barátainak hatalmas táborában: toborzót, amelynek célja egy néhány feledhetetlenül szép nap s egy egész életre szóló szépséges emlékek biztosítása. Néhány feledhetetlen, gondtalan, örökszép nap Olaszország kék ege alatt, abban az időszakban, amikor minden tele van virágillattal és tavaszi kacagással: kit nem vonzana ez a mai agyonhajszolt világban?

Azután Róma és Olaszország örök értékei és kincsei, amelyeket emberi lángelme több mint 2000 esztendő folyamán felhalmozott!...

Venecia, a tengerek büszke királynéja... Firenze, a halhatatlan művészi alkotások városa...

Nápoly, amelyből csak egy van a világon... És a városok városa, Róma!... Az ókor Rómája, a pápák Rómája, egy erőteljes duzzadó, új világhódító úttára induló ifjú Olaszország, a fascio Rómája...

Szeretettel hívjuk olvasóinkat és barátainkat erre a fölségesen szép útra, szeretettel hívunk mindenkit a Magyar Lapok olaszországi társasutazására.

Mert aki csatlakozni fog lapunk ezidei 9 napos olaszországi társasutazásához, amely 3 teljes napi római és egy-egy teljes napi firenzei és velencei tartózkodást ölel fel, mindössze

5200 leit

fog fizetni. Oly összeg ez, amely magánosan utazó embernél vonatkozással sem elégséges.

Mit nyújtunk?

Mert mit adunk nagy olaszországi társasutazásunk résztvevőinek? Ime:

1. Teljes vasúti menetjegyet külön vasúti kocsikkal, gyorsvonaton, minden átszállás nélkül Oradeától Rómáig és vissza.

2. Gondoskodunk az összes szükséges utazási vízumokról.

3. Budapesten menet meleg vacsorát adunk elsőrendű étteremben.

4. Rómában az utasok csomagjait beszállítjuk az állomástól a szállás helyéig és onnan vissza az állomásra.

5. Velencében és Firenzében a nagy csomagok a vonatban maradnak s ezek őrzésétől gondoskodunk.

6. Kifogástalan ellátást és elszállásolást biztosítunk Rómában, Firenzében és Velencében. Az elszállásolás mindenütt elsőrendű szállodákban és penziókban történik, napi háromszori bőséges étkezéssel.

7. Az utasoknak szakszerű vezetőket biztosítunk rendelkezésére, akik a fővárost minden fontosabb látóivalóra felhívják és mindenkinek a legnagyobb előzékenységgel fogadják rendelkezésre állani. A távolabbi látóivalókhoz villamosok és autóbuszokon megyünk, a villamos és autóbuszok költségeket minden utas maga viseli.

A rendezőség ezenfelül mindent elkövet, hogy az utasoknak biztosítsa az ingyenes, vagy legalább is kedvezményes belépést a vatikáni és a firenzei Pitti- és Uffizi-muzeumokba.

A római tartózkodás egyik napját az erre külön vállalkozók nápolyi és pompéji kirándulásra használhatják fel. E kirándulás programját a legnagyobb gonddal állítjuk össze.

A nápolyi és pompéji kirándulás külön költsége 1200 lei.

Akik az útát II-ik osztályon óhajtják megtenni, azok 1700 lei-vel többet fizetnek.

A társasutazáson való részvételhez egyéni útlevél szükséges. Az útlevél beküldésének határideje április 25.

Utazásprogram

Pontos indulási idő 1937 április 27, délután fél 11 órakor Oradeáról.

Budapestre érkezünk aznap délután fél 5 órakor. Este fél 7 órakor közös vacsora lesz később megnevezendő helyen.

Budapestről a (Délvasút-pályaudvarról) továbbindulás este 8 órakor. Útirány: Nagykanizsa, Laibach, Postumia, Trieszt, Velence.

Tudnivalók

1. Az utazáson való részvételi díj egyharmada, 1750 lei a jelentkezéskor fizetendő, míg a teljes összeg lefizetésének határideje 1937 április 15.

2. Mindenki mingyárt jelentkezése alkalmával jelentse be az uton netalán résztvevő rokonai, ismerősei nevét, hogy a beosztásnál erre figyelemmel lehessen a rendezőség.

3. Az utlevelet mindenki önmaga szerzi meg és a fentjelzett időre (április 15.) hozzákn küldi vízumszerzés végett. Itt felhívjuk a figyelmet arra, hogy férj és feleség közös utlevelet is válthat, ami költségkímélés szempontjából fontos.

4. A pápai kihallgatás alkalmára előírás: nők és férfiak egyaránt fekete, vagy legalább is teljesen sötét ruhában jelenjenek meg.

5. A rendezőség fenntartja magának a jogot esetleges programváltoztatásokhoz és ahhoz, hogy ha netalán előre nem látott rendkívüli költségek merülnének fel, azokat az utasokra hárítja. Viszont lelkiismereti kérdést csinál a rendezőség abból, hogy ilyen többletkiadás az ő hibájából ne adódjék elő. Elmult négy rendbeli utunknál ilyen eset nem is fordult elő.

6. Idegen valutát 3000 lei értékben lehet

Velencébe érkezünk április 28-án délután 2 órakor. Firenzébe este fél 8 órakor. Firenzében egy teljes napot töltünk el, miközben megtekintjük a világhírű Uffizi- és Pitti-muzeumokat. Firenzéből tovább indulás április 29-én, este fél 8 órakor. Rómába érkezés aznap éjjelkor.

Rómában töltünk teljes 3 napot és pedig ápr. 30, máj. 1, máj. 2. napjait, minden napra pontosan körvonalazott program szerint. E 3 nap alatt Róma összes fontosabb látóivalóit megnézzük.

A római tartózkodás során külön pápai kihallgatáson jelenünk meg, ami magában is egy egész életre való élmény.

A nápolyi kirándulás időpontját Rómában fogjuk megállapítani.

Rómából visszafelé indulás május 2-án este, Velencébe érkezünk másnap reggel. Elszállásolás elsőrendű szállodában. Teljes napi ellátás. Megtekintjük Velence nevezetességeit és kirándulunk Lidóra.

Velencéből indulás haza május 4-én reggel. Budapestre érkezés aznap este 10 órakor.

Budapestről indulás Oradeára május 5-én 0.25 perckor. Oradeára érkezés május 5-én reggel 7 órakor.

személyenként kivinni. Ezen 3000 lei keretén belül azonban pengő, cseh korona és osztrák schilling nem lehet több ezer lei értékű. E tekintetben egyébként felvilágosítással a legmesszebbmenően áll az utasok szolgálatára a rendezőség.

7. Az útközben netalán előforduló egyéni szerencsétlenségekre a rendezőség sem erkölcsi, sem anyagi felelősséget nem vállal.

8. Transzylvánia távolabbi vidékeiről esetleg egy nappal előbb Oradeára érkező résztvevő utasok részére, — külön igénylés esetén — szívesen gondoskodunk olcsó elszállásolásról.

Egyébként válaszbelveges levelekre, avagy lapunk útján készségesen ad minden részletre kiterjedő felvilágosítást a

MAGYAR LAPOK
utazási osztálya

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő huszonegy órára: Változó felhőzet, enyhe északnyugati szél, lassu felmelegedés. Nappal országgyerte olvadás, este és reggel köd, Északon havas eső.

A tudományos irodalom eseménye, a könyv piac szenzációja nyolc kötetben (kb. 2000 oldal)

A KERESZTÉNY EGYHÁZ TÖRTÉNETE

Szerkeszti Bangha Béla és Ijjas Antal.

Érdekes és színesebb, mint a legromantikusabb film, vagy legfordulatósabb regény. Szeplői nemzetek, császárok, pápák, eretnekvezérek, szentek, tudósok, háborúk, századok és kontinensek. Hézagpótló és úttörő munka. Nem tankönyv, hanem feltétlen tudományosságát mellélt a nagyközönség legszélesebb rétezeit érdeklő művészi alkotás.

Terjedelme nyolc kötet:

- I. Az Ósegyház.
- II. Egyházatyák kora.
- III. Az Egyház és a barbár világ.
- IV. A középkor Egyháza.

- V. Reneszánsz és hátszakadás.
- VI. A kato'kus felújulás.
- VII. Az Egyház és a forradalom.
- VIII. A legújabb kor egyháztörténete.

Nincs művelt ember, akinek ne volna szüksége erre a műre; leginkább érdeklő a katolikus intelligencia minden tagozatát, egyháziakat, növendékpapokat, világiakat egyaránt.

A 8 kötetes mű finom kartonkötésben vagy gyönyörű vászonkötésben kapható. Egy sorozat (mind a 8 kötet) ára fűzve 1500 Lei, kötve 2000 Lei. Az egész sorozat fűzve havi 150 lei, a kötött sorozat havi 200 Lei részletfizetésre is kapható. Aki mind a nyolc kötetet előre kifizeti, 10 százalékos kedvezményt élvez.

Eddig összesen 2 kötet jelent meg: I. Az Ósegyház és II. Egyházatyák kora.

A többi kötet gyors ütemben jelenik meg 1937 karácsonyáig.

HIREK

Központi munkaszervelet, kiadóiroda
 az előfizetés teljesítéséért helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldali: Egész évre 600, fél évre 300
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Helyi előfizetés: Egész évre 20 P., fél évre 10 P., negyedévre 5 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénziári csekkok száma: 80.032
 Telefon: 27.

Felelősségeszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Csalj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Csalj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adjuk vissza.
 Csak a választásdíj megfizetésére válasszunk!

TIZNAPI PIHENÉS UTÁN MIHÁLY NAGYVAJDA HAZAJÖN. Rómából jelentik: A román trónörökös egészségi állapota annyira javult, hogy szombaton már elhagyhatja a firenzei klinikát és visszatérhet édesanyja villájába. 10 napi pihenés után Mihály nagyvajda hazautazhat Romániába.

Meghalt Karl Ferenc simandí plébános. Timisoara. Saját tud. Simandon váratlanul elhunyt Karl Ferenc plébános, negyvenhét éves korában. Karl Ferenc Sanmartin községből származott el, 1914-ben szentelte pappá Glattfelder Gyula dr. püspök Timisoarán. Beciherecul-mic és Aradul-nou plébánián működött, mint káplán, majd 1919-ben Simandon lett plébános. Tizennyolc év óta csendben, de annál eredményesebben működött ebben az aradmegyei községben, hívei ragaszkodással és szeretettel voltak irányában. Gyászolják szülei, akik vele laktak a plébániaközpontban és az egész falu siraitja. Szombaton délután temették el, a gyászszertartást Holló Ádám dr. kerületi esperes, Sanmartin plébánosa végezte.

Véget ért a cseh-román vegyesbizottsági tárgyalás. Sighet. Saját tud. A Sigheten összeült cseh-román vegyesbizottsági tárgyalás első szakasza, melyen a keletészekadt Satu-Mare és Maramures megye megyei és községi vagyonának rendezése került vita alá, befejezést nyert. A tárgyalásokat a jövő hónapban a csehországi Huszton fogják folytatni. A sighet-i tárgyalások során a két állam megbízottjai kicserélték a vitát képező földek iratait, amit tanulmány tárgyává tesznek. Az értekezlet még a kezdet kezdetén van, de barátságos, megértő mederben folyik.

A KATOLIKUS TANITÓK PARSANGI BÉLJA ORADEÁN hétfőn, február 8-án fél 10 órakor kezdődik a Katolikus Körben. Minden előkészület megtörtént, hogy a mulatság a hagyományos siker jegyében folyjék le. A körhöz Arnóczky János dzsessz zenekara jár. A felhívást Török Antal, a Katolikus Kör vendéglőse eszközli. Olcsó vendéglői árak. Az estély zartkörű. Műsor: 1. Az estélyt megnyitja dr. Schriffert Béla apátkanonok. 2. Schubert: Farelle, előadják: Popity Babu (zongora), András Ede országos karnagy, Schmidt Béla (hegedű), Dallos Márton (celló). 3. a) Harmath Imre: Madonna, b) Hubay Jenő: Miért turbékolok. Előadja Czeglédy Ilonka hangversenyénekéső, zongorán kíséri Ph. Éles Jolán. 4. Chopin: Polonaise, előadja: Wechsler Ili zongoraművész. 5. a) Román nemzeti tánc, b) Akrobatikus tánc. Előadják a Falmos fivérek.

Nyílt utcán megtámadták és lehurzták róla a télikabátját. Timisoara. Saját tud. Fehér József műszerész feljelentést tett a rendőrségen, hogy a negyedik kerületben, a dohánygyárnál lévő Begahid előtt négy ismeretlen ember megtámadta és ütlegelések között lehurta róla a télikabátját. Kétezernyolcszáz lei volt a kabátja zsebében, persze a pénz is a rablóknak esett áldozatul. A támadás csütörtökön este tíz óra tájban történt — nyílt utcán, eléggé forgalmas helyen. Az eset annál inkább feltűnést keltett, mert ezzel kapcsolatban felelevenítették egy Tomlin nevű jugoszláviai matróz rejtélyes eltűnését. A matróz már hetekkel ezelőtt tűnt el nyomtalanul — miként annakidején jelentették is — s már akkor az volt a feltevés, hogy bűnténynek esett áldozatul. Utóljára a dohánygyár közelében lévő egyik csapszékben látták. Lehet, hogy amikor aztán az itt áttelelni kényszerült uszályhajóra akart hazatérni, utközben őt is hasonló módon támadták meg. S mivel talán védekezett is, valószínűleg a Begába dobták.

Náthalász és kanyaró a satumarei iskolákban. Saját tud. Ma 45 tanuló hiányzott a zárdai leányliceumból. Valamennyien náthalászban és kanyaróban betegedtek meg. A nagyobb veszedelem megelőzésére dr. Bolchis György városi tisztii főorvos elrendelte a zárdai leányliceum összes osztályainak bezárását. A rendelet egyelőre négy napig érvényes, de ha szüksége mutatkozik, meghosszabbítják az iskola bezárását.

Hogy mennyit eszünk az nem fontos

Az emberi test erejének fejlesztése szempontjából. Úgyisintén nem mervad, hogy mennyibe kerül a táplálék. Csak az a fontos, hogy izletes legyen az étel és hogy a test maradéktalanul dolgozza fel. Különbös szerencse, ha a jó táplálék még olyan olcsó is, mint a reggeli és uzsonnakávé.

Kathreiner és Franck éppen a mai nekéz időkből ajánlatos!

Uj motorosvonat. Timisoara. Saját tud. A vasutigazgatóság Timisoara és Lugoj között új motorosvonatot helyezett forgalomba. Indul Timisoaráról reggel 7.30 órakor, Lugojra 9.05 órakor érkezik. Onnan 10 órakor indul vissza és 11.13 órakor délelőtt Timisoarára érkezik. Ez már a harmadik motoros-vonatpár ezen a vonalon, amennyiben két motoros-pár közlekedik Timisoara és Caransebes között, Lugojon át.

Munkában a sighet-i esküdtészek. Saját tud. Hirt adtunk arról, hogy Sigheten is összeült az esküdtbíróóság és a tárgyalások február 11-ig tartanak. Az eddigi ügyek között Godja Péter jómódu barsalai gazda gyilkossági pere volt a legsúlyosabb, aki mostohafiát Popan Mihály 20 éves kórházi fodrászt egyetlen kézzurással megölte. Az esküdtészek szándékos, de nem előre megfontolt gyilkosságért Godja Pétert 3 évi fegyházra ítélte el.

TAVASZ — LENGYELORSZÁGBAN. Varsóból jelentik: Lengyelországban hirtelen tavasziasra fordult az idő és a hőmérséklet a legutóbbi 24 órában közel 40 fokkal emelkedett. Csütörtökön este még — 28 fok volt fagypontra, péntekre pedig már +9 volt a 0 fok alatt. A hirtelen hőemelkedés árvizrel fenyeget.

Devan január hóban csak egy házasságot kötöttek. Deva. Saját tud. Ezt az anyakönyvi adatot illik megörökíteni. Devan egy év folyamán mintegy 60—80 házasság szokott lenni s így valószínű, hogy 1937 január hó folyamán a devai anyakönyvi hivatalnál csupán egy pár jelenkezett házasságkötés céljából. Remélhetőleg a többi hónapok javulást fognak mutatni.

Forró lughba esett és meghalt. Sighet. Saját tud. Pataky Károly sighet-i iparos hároméves fiacskája a forró lugszfűzék körül játszott, amikor egy óvatlan pillanatban beleesett. A kislit a kórházba szállították, ahol pár napi borzalmas szenvedés után meghalt. A rendőrség megindította az eljárást a gondatlan szülők ellen.

Mint egy vasabroncs a mell körül

Így érzi a légzésnél az érelmeszesedésben szenvedő. A szédülési esetek, fülzúgások, stb. mellett a légzési nehézségek a 40 éven felüli kornál már az érelmeszesedés jelenlétét is jelentik.

Az egyetlen gyógyszer, amely ezen betegség összes tünetaira erősen hatással van a dr. Mladejowsky-féle Sklerolsyrup.

Sklerolsyrup oldja a vérerekben a mézsavat. Ilyen módon a vérkeringés újra normális lesz, a szív nyugodtan tovább dolgozhat és sorjában eltűnnek az érelmeszesedés minden tünetei.

Diabetikusok Sklerolsyrup „D”-t vesznek, mely cukor nélkül készült. Kapható gyógytárakban és drogériákban.

Táncos teadélután rendez Oradeán a Katolikus Növendő Egyesület vasárnap, azaz 7-én 5 órai kezdettel. Hushagyó kedden, vagyis 8-én este 8 órai kezdettel szintén tart táncos összejövetelt a délutánihoz hasonló méretben. Mindkettő a szokott helyen I. G. Duca 9 szám alatt. A már régebben meghívott összes vendégeket szeretettel elvárja a rendezőség.

Jégtal a Timiş folyó medrében. Timisoara. Saját tud. Jelentették, hogy Lugojra utászcsapatot kellett kivezényelni, hogy szabaddá tegye a Timist a folyó medrében képződött jégtorlasztól. Miként most értesülünk, ez a jégtorlasz érdekes képződmény volt s hasonlóról emberemlékezett óta nem tudnak Lugojon. Amikor a severini hegycsúcs megindult olvadás a Timiş vizét megdagasztotta, egyidejűleg jégzajlás is kerekedett. Ez a folyóban a lugoji textilgyár szivattyutelepénél megakadt. A leuztatott jég itt össze-fagyott, mégpedig olyképpen, hogy a folyó medrében, le a fenékre, áttörhetetlen, hatalmas jégtal képződött. Ez aztán lehetetlenné tette a víz normális lefolyását. Lugojon igen magas volt a vízállás, a jégtorlaszon túl pedig vagy egy méterrel alacsonyabb. A Timioaráról kivezényelt utászok robbantással vetették szét a hatalmas jégtalát.

*** Elhízott egyéneknek** reggelenként éhgyomorra egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a bélműködést hathatósan előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően leapasztja és a testet könnyedé teszi. Az orvosok ajánlják.

Hunedoaramegyei kereskedelmi statisztikák hírek. Deval tudósítónk jelenti: A hunedoaramegyei kereskedelmi és iparkamarának 92 nagykereskedő, 1550 kiskereskedő, 62 nagyiparos és 828 kisiparos tagja van, illetve volt az 1936. évben. Tavaly december 31-én összesen bejegyeztette magát a kamara cégbejegyzési hivatalánál 2560 egyéni cég, 227 társas cég és 30 bank. — 1936 évben ebből a következők jegyeztették be magukat: éspedig 161 egyéni cég, ebből 97 román, 29 zsidó, 17 magyar, 15 német és 3 más nemzetiségű és 9 társas cég, amelyek közül 4 román, 3 német, 1 magyar és 1 zsidó. A cégbejegyzési hivatalnál 101 változást vezettek keresztül 1936. évben és 43 céget töröltek.

*** Beretvás pasztilla** a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

ZÜRICHI ZÁRLAT: Párizs 20.37, London 21.42, Newyork 437 hétnyolcad, Brüsszel 73.85, Milánó 23.00, Amszterdam 209.77¹/₂, Berlin 176.05, Bécs 78.50, Prága 15.26, Varsó 82.60, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Temetések Oradeán. Szabó József meghalt 69 éves korában. Temetése február 6-án délután 3 órakor lesz a D. Aradó-utca 60. számú lakásától a Venetiai-temetőben. — Toll Dumitru meghalt 57 éves korában. Temetése ma délelőtt fél 10 órakor volt a Rulikovszky-temetőben. — Sabau Florica meghalt 43 éves korában. Temetése ma délelőtt 9 órakor volt a Rulikovszky-temetőben. — Veres Pepi meghalt 52 éves korában. Temetése ma délelőtt 9 órakor volt a Rulikovszky-temetőben. (Caritas.)

Háromazernél több iparosmester Timisoarán. Saját tud. A Munkakamara iparostagozatánál háromezerhatvankét indokolt kérvényt terjesztettek be mesterkönyvek kiállítására. Eddig kétezer-négyszáz érvényes iparigazolvány volt a városban. Mivel mesterigazolványt az önálló iparosokon kívül azok is kaphatnak, akik tíz éve működnek, mint segítők, a számájukban, vagy legalább öt évig gyári művezetők voltak, hatszázhatvanketten ezen jogukkal élni is kívántak, s így az elmúlt mesternek száma ezzel a számmal gyarapodott.

Zászlók,

lobogók, miseruha- és zászlóselymek, paszomántók, rojtok stb. legelőbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebb templomrendező és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
75 éves cég.

Vigyázat: itt a nátház! Oradea. Saját tud. egész Európán keresztülvonuló nátház úgy látszik, elérkezett városunkba is. A tisztifőorvosi hivatal rendelkezése pénteken öt helyi iskolát zártak be, mert a növendékek között tömeges megbetegedések történtek. Eddig az Oltea Doamna leányliccumot, az Ipariskolát, az Állami kereskedelmi liceumot, a Calea Victoriei utcai elemi iskolát és a venetiai fiuliccumot zárták be. A tisztifőorvos véleménye szerint ha még sokáig tart a nátháznak kedvező nedves időjárás, akkor több iskola bezárására sor kerül.

VESEDELMES ÁRVIZEK ÉSZAK-KALIFORNIABAN ÉS WASHINGTONBAN. New-yorkból jelentik: Amíg az Ohio völgyében a helyzet némileg javult, addig a Missisipi, különösen Memphis és News Orleans között veszedelmes áradással fenyeget. Hatalmas árvizeket jelentenek Észak-Kaliforniából és Washington államból is.

* Amikor a gyermekek irni tanulnak, itt az ideje, hogy rendszeres fogápolásra is rászoktasuk őket. A reggeli és mindenekelőtt az esti fogtisztítás biztosítja az egészséges, hiánytalan fogsort. Kalodont fogkrém alaposan és kiméletesen tisztítja a fogakat, ezenkívül eltávolítja és megelőzi a veszedelmes fogkővet.

A júlivölgyi kereskedők a Consumok működése ellen. Deva. Saját tud. Baja Joan petroseni kereskedő a devai kereskedelmi kamara legutóbbi tanácsülésén a társulati Consumok ellen emelt szót. Kifejtette, hogy a júlivölgyi kereskedelem nem tud ma holnap a saját lábán megállni, mert a társulat a legkisebb helyen is községi Consumokat állít fel, amelyek ellátják a munkásságot mindenféle élelmiszerekkel. Ezeknek a Consumoknak nem is annyira az olcsó árai azok, amik a munkásságot vonzanak hanem az, hogy a társulat csak ide ad bonokat, s így a munkásnak csak részben van meg a lehetősége ahhoz, hogy ott vásároljon, ahol akar. Dr. Câmpeanu Simion volt prefektus tanács tag választott és kifejtette, hogy a devai kereskedelmi kamara 1932-ben a társulati Consumjai részére iparengedélyt kapott s így most már törvényes formák között működnek. Sajnos, ilyenformán a kamara a Consumok ellen lépéseket nem tehet. Sistaroviteanu elnök ezután bejelenti, hogy a devai Kereskedelmi Tanács az Ipari tanoncskolához egy kereskedelmi osztály bevezetését kéri. A tanács helyeselve a tervet, egy kereskedelmi osztály létesítésére 10.000 leit szavazott meg.

Vallanak a piperai hármast gyilkosság tettesét. Bucuresti. Saját tud. A nyomozó közegek közölte, hogy a piperai hármast gyilkosság tetteseit, akiket egymásután letartóztattak. Egyikük Nicolae Velicu, a szomszéd tanyá felügyelője, aki maga nem ölt, részletes vallomást tett. Ő volt az aki társainak figyelmét felhívta arra, hogy Scibali Grigore, a Gheorghescu kapitány tanyájának gondnoka, előző nap 10.000 leit vett fel. Megbeszéltek, hogy ő ört áll, mialatt a másik három, Nita Pitropescu, Piperai szatócs, aki egyúttal fausi baktér is, továbbá Dumitru Bocaci és Dumitru Bobocea tisztiszolgák, akik a szomszédos tanácsban laknak, akármilyen módon, kirabolják Scibali Grigoret. Így is történt. Mialatt Bobocea ört állt, Omer Kerim tisztiszolga szobájának ajtaja előtt, aki a lakás hátsó szobájában lakott, Pitropescu és Bocaci bekopogtatták a tanyazonosokhoz, aki a feleségével együtt már aludt. A gondnok ismerte Bocaciot, hát társával együtt bearsztette. Pitropescu beszéd közben, valamilyen ürüggyel levette a falról Scibali fegyverét s archa lötte. Az asszony erre kirohant az udvarra, de Pitropescu utána futott és kb. hat méterről lelötte. Bocaci Dumitru azonban, látva, hogy az asszony még él, kirántott egy rózsafakart és azt bedőlte a szájába, mire az asszony kisznevett. Ezalatt Omer Kerim, a tanya urának tisztiszolgája, ki akart lönni szobájából, hogy lássa, mi történt, de az ott őrtálló Bobocea Dumitru hamar elszaladt Pitropeschehoz a puskához s mikor katonatársa épp kilépett a szabadba, lelötte. A vizsgálat adatai bizonyossá teszik, hogy Scibali Velicunak ez a vallomása megfelel a valóságnak, a három gyilkos azonban egyelőre tagad.

Nyílt hitvallás — szemben az istentelen propagandával. Timisoara. Saját tud. A Katolikus Női Misszió rendezésében február 27-én nagyarányú ünnepség lesz, amelynek célja: nyilvános, ünnepélyes hitvallás ugyanazon a napon, melyre Szovjet-Oroszországban az istentelen kongresszusát tervezték. A Katolikus Nőszövetség banati tagozatának határozata folytán ezen a napon a Banatban mindenütt, ahol női missziószervezet van, hasonló ünnepség lesz. A timisoarai ünnepség a negyedik kerületi új katolikus fiúiskola dísztermében zajlik le és a katolikus nők hitvallását akarja bizonyítani. Az ünnepi beszédet Martzy Mihály tanár, a Katolikus Nőszövetség timisoarai egyházmegyei központjának elnöke mondja. A negyedik kerületi katolikus ifjak egylete szavalókörút rendez Uray József káplán vezetésével. A műsoron Sik Sándor: Hiszek című költeménye is szerepel, amelyet kitűnő szavaló ad elő. Végül élőképet rendeznek. Hódolat a Kereszt előtt címmel. A rákövetkező napon — február 28-án — a katolikus férfiak manifesztációját rendezik meg. Az ünnepség a második kerületi katolikus ifjusági egylet székházának dísztermében lesz. Ezt a Katolikus Nőszövetség rendezte.

* **Meghülésnél és nátháznál, torokgyulladásnál és mandolalobnál, idegtájdalmaknál és szaggatásnál** reggelként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz nagyon jót tesz, mert a gyomorbeáratását alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig jó emésztést és fokozott anyagcserét biztosít. Az orvosok ajánlják.

Elgázolta a vonat. Carei. Saját tud. Sulyos szerencsétlenség érte Grec Ioan brebi gazdálkodót. Fel akart szállni a zálaui vonatra, amely már mozgásban volt és a kerekek alá került. A vonat levágta a vigyázatlan ember ballábát.

SPORT**Ujrajátszák a magyar-amerikai mérkőzést**

Teljes üzemmel fojnyak az egyes küzdelmei

Badenből jelentik: Az asztali-tennisz csapatbajnoki mérkőzések utolsó napján óriási meglepetésre a már bajnoknak tekintett Magyarország csapata 5:0 arányú érthetetlen vereséget szenvedett Ausztriától és így holtversenybe került az első helyen USA-val.

A Swaythling serlegért játszott férfi csapat világbajnokság végeredménye:

1.—2. holtversenyben **Magyarország** és **USA** 11 győzelem és egy vereség. 3. Csehszlovákia 10 győzelem, két vereség. 4.—5. Ausztria és Lengyelország holtversenyben kilenc győzelem, három vereség. 6. Jugoszlávia hat győzelem, öt vereség. 7. Anglia hat győzelem, hat vereség. 8.—9. Románia és Litvánia holtversenyben négy győzelem, nyolc vereség. 10. Franciaország három győzelem, kilenc vereség. 11. Németország két győzelem, tiz vereség. 12. Egyiptom és Belgium egy győzelem, tízenegy vereség.

Az első hely kérdését eldöntő mérkőzést ma este 9 órakor játszik le. Egy héttel ezelőtt Budapesten fölényesen győztek USA ellen a magyarok, a világbajnokságon is győztek, bár csak 5:4 arányban. Reméljük, harmadszor is sikerül győzniük.

Az egyéni versenyek is teljes gőzzel folynak. A román hölgyek közül dr Nagy Gabriella még versenyben van, Adelstein azonban már kiesett. Pritz (osztrák) győzte le 16:21, 23:21, 21:17 arányban.

A férfi egyéni legújabb eredményei a következők: Till (magyar)—Helm (eszt) 19:21, 21:12, 21:15, 18:21, 21:19. Szabados (magyar)—Pfefferbaum (osztrák) 21:13, 23:25, 21:18, 21:15. Házy (magyar)—Willmostan (osztrák) 21:15, 21:19, 21:10. Bergmann (osztrák)—Nyitrai (magyar) 21:15, 21:13, 21:18. Ehrlich (lengyel)—Boros (magyar) 21:15, 21:12, 21:17. Barna (magyar)—Leeune (belga) 18:21, 21:7, 21:9, 21:18. Kollár (cseh)—Lusztig (magyar) 21:14, 21:16, 19:21, 21:18.

FŐISKOLAI VILÁGREKORDOT FUTOTT A NORVÉG KROGH. Zell am Seeből jelentik: A főiskolai világbajnokságon az 1500 méteres gyorskorcsolyázó számot futották le: 1500 méteren főiskolai világbajnok: Krogh (norvég) 2 p. 21 mp. Főiskolai világrekord! 2. Stiepl (osztrák) 2 p. 23.6 mp. 3. Leschli (norvég) 2 p. 26 mp. A magyar Bácskai negyedik, a magyar Ladányi ötödik.

A Dragos Voda nyerte Románia jégkorongbajnokságát. A jégkorongúto Nemzeti Bajnokság során két mérkőzést játszottak: Dragos Voda—Bragadiru 3:2 (0:1, 1:0, 2:1). Cernautiban. Ezzel a Dragos Voda máris bajnoknak tekinthető. — SC Ciuc—Universitatea 0:0. Bajnoki jégkorongmérkőzés Mercurea-Ciucun. Az Universitatea Brasovban is játszott barátságos mérkőzést az ottani korcsolyaegylet csapatával, melyet 2:0 arányban győzött le.

fejfájás ellen Beretvás parztilla!

Az oradeai Építőiparosok Szövetsége felhívja a városi építészeti ügyosztály 2957—937. sz. közleménye alapján az összes mérnököket, tervező mérnököket, építészeket, képesített kőművesmestereket, ácsmestereket, kőműves iparosokat és ácsiparosokat, hogy f. hó 8., 9., 10. és 11-én d. e. 10 és 12 óra között a városháza II. emelet 2. sz. szobájában (mérnöki hivatal) képesítősükkel, bizonyítványaikkal (iparengedély, diploma adevrinta) okvetlenül megjelenjenek, hogy az 1937-es építészeti tablola magukat felvétessek. 13-án a felvételeket lezárják és akik a tablóból kimaradnak, azok semmiféle munkát nem vállalhatnak, árlejtésen részt nem vehetnek, egyszóval vállalási jogukat elvesztik. Ellenőrség.

Beteg ember kétségbeesett lelte. Satu-Mare. Saját tud. Pop Mihály 64 éves satumarei mechanikus már évek óta sulyos gyomorrákban szenved. Az utóbbi időben ételt alig vett magához és ágyban fekvő beteg volt. Leánya türelmesen ápolta, de az öregember már nem bírta a fájdalmakat és öngyilkosságra határozta el magát. Egy vékony zsinór csüngött az ágya fölött, ebbe kapaszkodott, valahányszor fel akart ülni. Csütörtök este, amikor leánya a városban járt, a sulyosan beteg ember hurkot formált a zsinórból és felakasztotta magát. Hazatérő leánya már csak halott édesapját találta. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Nyomatványkiállítás Oradeán. A Romániai Grafikai Munkások Szövetsége oradeai kerülete február 7—8-án a bucuresti grafikai szakiskola tanulóinak munkáiból nyomatványkiállítást rendez a Munkakamara (volt ipartestület) közgyűlési termében. E nívós és művészi kiállítás megtekintésére felhívjuk úgy a grafikai szakmában dolgozókat, valamint a kereskedő és iparos-társadalmat és az érdeklődő közönséget. A kiállítás február 7-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor nyílik meg. Megtekintése díjtalan.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

A Radek-per után

írta: Rády Elemér

A második trotszkista pernek a fináléja is emangzott, a tizenhárom halálra ítélt vádlott legtöbbje már valamelyik moszkvai tömegsírban pihen s Radek és három társa bevonult a fogházba, hogy talán soha véget nem érő „fizestendő” kemény börtönbüntetését kitöltse. A nagy világlapok még itt-ott kommentárokat fűznek a moszkvai színház drámájához, Trotszkij mexikói új „otthonából” tiltakozik és cáfol, de ezek a visszhangok már alig jelentenek valamit... A moszkvai színházban, amint hírlik, új premierre készülnek. A következő műsorszám Bucharin lesz, — mondják. — Az a Bucharin, akinek neve a bolsevizmus és a szovjet történelmébe mélyebben vésődött be, mint bárkié...

Az orosz forradalom a minden forradalmak törvényeinek engedelmeskedve egymásután falja fel gyermekeit s időről-időre megrendezi a maga Thermidoránok torát. A Zinovjev-per után jött a Radek-per s jönnek majd a Bucharin-per s ki tudja, talán a Stalin-per is megérjük még. A szovjet kismiszerhetetlen s amit ez a grúz paraszt megkezdett, ki tudja, nem folytatja-e más is. Ugy hírlik Vorosilov hadügyi népbiztos már is túlságosan nagy hatalom birtokosa s mint az új Szovjet-Oroszország urát emlegetik. Ma még Stalin bizalmasa, de ki tudja mit hoz a jövő. A forradalmak kiismerhetetlenek s Stalin hiába igyekszik a „permanens forradalom” híveitől az igazga, zsidó bolsevik intellektuellektől szabadulni, a marxi leninizmus túlságosan is megfertőzte a lelkeket. Oroszországban különben is évszázadok óta szerették a „radikális” megoldásokat, hogy Péter szelleme ott lebeg a végtelen orosz puszták felett s Szent-Péterváron éppúgy otthon volt, mint a moszkvai kormánypalotákban. A moszkvai szocializmus, Marx intellektuel forradalmiságától egyre rohamosabban fejlődött a bombavető Bakunin felé s Stalin primitív lelkéhez is ez áll közelebb. De ennek a szenvedélyes, sötét és titokzatos világnak megvannak a maga törvényei, amelyek Stalin sorsát is meg fogják peccsíteni.

A trotszkista perek megindult lavinájában a szovjet-kelevény fakadt fel. A nagy látványosságként szánt színházi attrakció közben megérezhetjük azt a rothadás szagot, azt a büzt, ami ennek a fellakadt kelevénynek genyves váladékából kiárad. A vezérek egymást falják fel. A bomlási folyamat legjellegzetesebb esetével állunk szemben s miközben a szovjet kifelé mint félelmetes hatalom mutatkozik, befelé már kiütköznek a hullafoltok is. A szovjet-levialban belső képe — olvasom a Radek-per kötetnyi újságkommentárjai között — belső gyöngesége majdnem szóról-szóra ugyanaz, mint a cári Oroszországé volt. Kifelé félelmetes erőt markiroz, befelé alig tud a lábán állni. Ami kifelé acélnak, betonnak, márványnak látszik, az befelé mind bádognak, papírnak és fűrészpornak bizonyul. A világot el tudják pusztítani, mint egy legyőzhetetlen ragály s ők maguk, mint ennek a ragálnak szülőttei, gyógyíthatatlanul, halálra ítéltve tártorognak odahaza.

Panaít Istrati, Gide, Céline kiábrándultak a bolsevizmusból, amint meglátták a nyomort, a szellem rabszolgaságát és a butaság tobzódó gögjét. A szellem embere megborzadt, amint ízelítőt kapott ebből a „szovjet-szellemből”. Pedig a valódi sátni szovjetizmus nem ezekben a jelekben inkarnálódik. A szovjet igazi arca a Zinovjev—Radek-perekben mutatja meg a maga irtózatot, pervers, vad grimaszát. Az ember csodálkozik, hogy ennyi borzalom után még akadnak Európában emberek, akik ebben a vörös pokolban látják megvalósulni a földi paradicsomot...

Van a moszkvai pereknek egy izgatón érdekes tulajdonságuk, ami előtt az európai ember logikája megtorpan. A vádlottak, mint ázsiai dervisek szinte kéjesen hörögnek az önvádaskodásban. Egymásután mondják fel a vádiratot, egyikük-másikuk még az ügyésznél is jobban tudja recitálni a leckét, mindent magukravállalnak, túlkiabálják az ügyészt, a bírót, pervers dühbel újabb és újabb részleteket hoznak elő, színezik bűneiket... Pedig a vádirat hamis, a vallomások bármennyire is

keresztül mentek az előzetes retortákon — hiányosak. Az oslói lapok például érdekes észrevételt fűztek Pjatakow vallomáshoz, amelyben előadta, hogy 1935 decemberében repülőgépen Berlinből Oslóba repült, hogy Trotszkijjal tanácskozásokat folytasson. Az oslói „Dagbladet” ezzel kapcsolatban megírja, hogy 1935 decemberében Oslóba egyetlenegy repülőgép sem érkezett Berlinből. Ez a kis jelentéktelen eset is igazolja, hogy a nagy színházi attrakció cselekményében, bármennyire is ügyesen rendezték — hézagok vannak. Az egész per csak játék...

Es mégis vallanak és mégis mindent magukra vállalnak. Miért, hogyan? Az első trotszkista pernél ez még érthető volt, hisz Zinovjevnek kegyelmet ígérhettek a G. P. U. rettenetes börtöneiben. De Zinovjevüket kivégezték; hihetek-e ezek után a Radek-per vádlottai a megmenekülésben, ha a lecke szerint vallanak?

A lengyel lapokban ezzel kapcsolatban igen érdekes híradások látnak napvilágot. Ezek szerint a G. P. U. börtöneiben egy különleges mérget használnak, amitől a vádlott teljesen kábult állapotba kerül, a mérge megfosztja a szabad gondolkodástól s ebben az állapotban szuggesztív erővel mindent ki lehet csikarni a páciensből. A lengyel lapok híradása szerint a szovjet tudományos körökben már évekket ezelőtt sokat foglalkoztak ezzel a különös méreggel, de egy év óta elhallgattak a kísérletek eredményeiről — állítólag felsőbb utasításra.

Ezek a hírek fantasztikusnak látszanak s megállapíthatatlan, hogy mennyi bennük az igazság. Annyi kétségtelen, hogy Lengyelországban komolyan foglalkoznak a bolsevista munka minden eredményével s nincs kizárva, hogy a lengyel lapok híradása igaz.

A trotszkista perek nagy rejtélye ez a kéjes önvádolás. A halál árnyékában ezek a megkínzott alakok ódákat zengenek a szovjetről, meaculpáznak s előírás szerint játszó a kiosztott szerepet. Dosztojevszkij regényeiben vallanak ilyen dühödten a gyilkosok, követelve az égi és földi igazságszolgáltatást.

A tizenhét vádlott között a legérdekesebb Radek, családi nevén Sobel, az a galíciai származású zsidó forradalmár. Lelkialkata ezerszer inkább Trotszkijé, mint Staliné. Valódi romboló egyéniség. Síma, szemüveges arcán a cinikus nihilizmus jellegzetes vonásaival az örök tagadás szellemének inkarnációja. Sok európai újságíró emlékszik még rá abból az időből, amikor sűrűn párt Genfben és gyilkosan szellemes portrékat rajzolt az európai államférfiakról. Akkor még szakállal körített arca, szemüveg mögül élesen villogó szeme, Stalin-dívatú magasragombolt zubbonya élénk emlékeztetést nyújt mindenkinek, aki megfordult a Briand—Stresemann-népszövetségben. Ő volt az első bolsevik, akit a genfi színpad közönsége látott, de aki már akkor ízelítőt adott Európa urainak abból a szellemből, amely Litvinov-Finkelsteinnel hivatalosan is bevonult a Népszövetségbe.

Radektől félték akkor. Gyilkos cikkei a Népszövetségről és az európai politikusokról, Angliáról és Franciaországról gyűlöltek, kellemetlen alakká tették. Genfben szeretik a finom, szellemes cinizmust. De Radek túl fanyar, túl nyers volt. Kellemetlen ember. Voltak ó-

NATHA,
HÜLES,
ELLEN

NEURALGINE
JURIST

konzervatív és liberális lapok, ahol nem volt szabad a nevének sem leírni.

Azután mult az idő s Radek egyszerre sokat idézett, kedvelt alak lett. Ekkor azonban, már egy másik kellemetlen alak tűnt fel: Hitler. Radek, az „Izvesztia” főszerkesztője, ekkor már Hitler ellen írta gyilkos cikkeit s a liberális lapok szinte hetenként idéztek. A párizsi baloldaliak híres lapja a „Lu” minden számában vezető helyen közölt egy-egy Radek-cikket, a „Vendredi”-ben pedig riportot közöltek Radekról s az írónő oldalakon keresztül méltatta Radek „puritán életét” és puritán gondolkozását.

Radek augusztus 20-án még cikket írt Zinovjev és Kamenev ellen s halálukat követelte. Az „Izvesztia” reggel jelent meg s Kamenev délben már megfette vallomását, amelyben Radeket is a fő trotszkisták között emlegette. Radeket elfogták, megtagaszhaltta, maga is a G. P. U. börtöneit és néhány nappal elítélése előtt saját lapjában, az „Izvesztia”-ban, a következő jellemzés jelent meg róla: „Radek csúszómászó, képmutató, piszkos, hüllő, mérgezett Trotszkista vipera, aki hízelgő vigyor mögő rejti mérgefogait. Egész politikai pályafutása alatt mindig Lenin ellen harcolt, többször sikerült leütni, de mint valami hernyó hozzátapadt a szovjet-állam hatalmas tölgyéhez, mindig tetszés szerint változtatta színeit, hogy illegálisan résztvehessen az ellenforradalmi háló szövésében”.

Vajjon mit csinálnak most azok a lapok, amelyek olyan gyakran idézgették „a nagy orosz publicistát”. Vajjon hogy fogják most bebizonyítani, hogy azok az akkor „fulmináns cikkei”, amelyekkel a Harmadik Birodalmat támadta, mégsem voltak egy „csúszómászó hernyó” váladékai? Ugy látszik Stalin még az ó-liberálisoknak is gondot okoz...

Vajjon mit írnának ezek a lapok, ha valamelyik nyugati államban, tegyük fel Oroszországban Mussolini egy szép napon kivégeztetné Balbot, D’Annunziót, Badogliót, Grandit, Suvichot, Papinót és másokat, vagy Angliában egy új diktátor kivégeztetné Baldwint, MacDonaldot, Churchilt, Attlee őrnagyot, Shawot, Welszet, Garvint, Huxleyt és a többi nagy angol szellemet. Milyen botránkozás lenne, a liberális és kommunista sajtó félreverné a hárangot...

Csodálatosan Stalin vérengzése alig-alig vált ki ellenvéleményt ebben a sajtóban. Pedig a vörös cár egy év alatt csaknem száz vezető politikust végeztetett ki, köztük a bolsevizmusnak olyan teoretikusait is, akiknek neve annyira hozzáfűződött Marx és Lenin mellett a bolsevizmus fogalmához, mint a fascizmushoz Mussoliné és a nemzeti szocializmushoz Hitleré. A Pravda szerint Radekék, Bucharinék, Zinovjevék és Sokolnikovok „elszaporodott poloskák”, akik ellen védekezni kell... Hol marad most az emberi jogok ligája és Friedrich Bill úr, miért nem tiltakoznak a tömeges kivégzések ellen. Hitler nagy beszédében néhány nap előtt megállapította, hogy Mussolini és az ő forradalma nem kívánt embervért. Pedig ezek ellen Bill úrék szakadatlanul és szünet nélkül tiltakoztak... Most hallgatnak. Csodálkozhatunk-e ezután, ha a keresztény közvélemény úgy találja, hogy ennek a sajtónak és Bill úrnek fontosabb a szovjet presztízse, mint az emberi jogok...

Miközben a Radek-per kommentárjait olvasgatom, a rádió felhangzik itt mellettem a doni kozákok kórusa. Fájdalmasan elvontan törnek fel a hangok, egy elsüllyedt világ, egy megtépett nép minden érzelme, öröme, bánata cseng ezekben a lágy melódiákban. Milyen csodálatos nép, amely fölött évszázadok óta az önkény és a zsarnokság uralkodott, amely elnyomva, letaszítva a mélybe egy népi történelmet sűrített ezekben a dalokba. Népi történelmet és népi lelket. A behörtönözött, rabszolgasors és a féktelen, vad indulatok kapnak szárnyra ezekben. Egy külön, számunkra mindig idegen világ szól hozzánk. El-e még ez a nép, amelynek lelkét hozzák hozzánk a Don száműzött lovasai? Fog-e még alkotni ez a népi szellem? Miközben az orosz síkságok fölött az alvilági hatalmak véres fürgetege dúl, amidőn beleges hatalomvágytól hajtott zsarnokok és idegenek vívják harcukat — az orosz népi lélek nyomorban és kínban, elalélva, némán tűr. Európa egy-egy városában fel-felcsendül... kozákok egyre fogyó kórusa s hirdeti ennek a népnek fájdalmát, hitét és végzetlen erejét. A doni kozákok kórusának hangjai az orosz tetszhalott feltámadását hirdetik...

A női zászlóalj hőse

Postov őrnagy döntő támadásra készül. — Izgalmas éjfélit vizit a fedezékben. — Naidjenov ismét elhagyja a harcteret. Új tervek a forradalom mámorában. Találkozás egy bajtársnővel. A forradalom első áldozatai.

A. A. Noskoff tábornok emlékirataiból.

Fordította: Fodor Viola

Nehéz napok virradtak Naidjenovra. Üldözött vadnak érezte magát s minden pillanatban támadástól tartott. Szerencsére telefonista bajtársa, az öreg tartalékos, gyakran ellátogatott hozzá, a pihenés óráiban is. Naidjenov áldotta a Gondviselést, hogy sohasem volt egyedül s valamányszor Postov hivatalos telefonbeszélgetésre a fedezékbe jött, az öreg katoná mindíg jelen volt.

Mirovról csak annyit tudott, hogy egy hátrább lévő tábort kórházba vitték, mert állapota sokkal súlyosabb volt, mint ahogyan azt az első orvosi vizsgálat megállapította.

Őszbe borult az idő. Az égboltra nehéz fellegek súlyosodtak. Esett, szinte szakadatlanul.

Naidjenov hangulata egyre sötétebb lett.

De talán még komorabb volt Postov. A leány hideg tartózkodása, visszautasító magatartása rendkívül bosszantotta.

Egy délután végre határozott lépésre szánta el magát. Leült íróasztalához, gyorsan papírra vetett néhány sort, majd hívta a telefonistát, Naidjenov őreg bajtársát:

— Itt van egy levél O. hadnagy úrnak Minskbe. Azonnal indulj! Korán reggel jössz vissza a válasszal!

A katoná indulás előtt egy pillanatra beugrott a telefonfedezékbe.

— Naidjenov! — mondotta. — Ma éjszaka felváltás nélkül maradok. Csak holnap reggel jövök vissza. Különben, azt hiszem, nem lesz sok dolgod. A fronton mindenütt csend van.

Naidjenov agyán villámként cikázott át az összerágott gyors felismerése.

— Jól van, — mondotta. — Csak ennyit. Semmi többet. Tudta: a minski levél a támadás előjele. Mégis, nyugodt maradt. Hála Istennek, most tudta, mi fegyveti s elkészülhet a védekezésre.

Hivatlan vendég

Éjfél elmúlt.

Naidjenov kinyitotta az ajtót, hogy meggyőződjék, vajjon Postovnál világos van-e még.

Koromsötétség volt szerteszét.

Naidjenov végignyújtózott kemény fekvőhelyén. A lámpát azonban égre hagyta, — hátha telefonhoz hívják, vagy fontos jelentés érkezik.

Valami zaj riasztotta fel félálamból. Az ajtóban állt — Postov.

Naidjenov nyomban talpon volt:

— Parancsára, őrnagy úr!

Postov nevetve rázta a kezét:

— Semmi parancs, kedvesem. Vendékként jöttem. Hiába, nincs mit tennem: ha a hegy nem jön Mohamedhez, Mohamed megy a hegyhez.

— Parancsára! — dadogta újra Naidjenov.

— Vendéglátását óhajtom igénybe venni, — volt a válasz. Egy csésze teával nagyon megörvendeztetne.

Ezt már lehetetlenség volt visszautasítani. A régi szokást nem sérthette meg. Hellyel kínálta Postovot.

A tea csakhamar elkészült.

Az önkéntes és hivatlan vendége szemben ült egymással a keskeny, két szál deszkából összerótt asztalnál. Postov kis üveget húzott elő zsebéből, s valamit Naidjenov teájába akart tölteni.

— Nem, köszönöm, — tiltakozott az önkéntes.

— Miért? Ez finom rum. Nem árt ebben a nedves időben!

Naidjenov azonban mindkét kezével elfőlte poharát.

— Akkor hát nem, — nevetett Postov. — Majd megiszom én az egészet. Csúnyán átfáztam.

Azután megkezdődött a kínos, végtelennek tűnő társalgás. Főként Postov beszélt, anélkül, hogy társánál visszhangra talált volna. A rum rövidesen megtette hatását. A lány zárkózottsága csakhamar kiköszöntette egyensúlyából. Hirtelen mozdulattal megragadta az önkéntes karját:

— Naidjenov! — mondotta. — Hagyja végre a komédiát! Maga... nő!

Naidjenov, a telefonista altiszt, a Györgyrend lovagja, alig tudta szabaddá tenni a karját. Egész testében remegett a visszafojtott indulattól s hátrább húzódt. Amit Postov még mondott, alig hallotta. Egyetlen gondja az volt, hogy ennek a kínos helyzetnek mielőbb véget vessen.

Postov most felállt. Hatalmas alakja betöltötte a fél fedezéket. Naidjenov a falnak támaszkodott.

Az őrnagy néhány lépést tett az ajtó felé s kitérte a karját:

— Szegény madárka, — mondotta gúnyosan, — most a foglyom vagy!

Hogy ezt komolyan mondta-e, vagy csak tréfált, — azzal most Naidjenov nem sokat törődött. Zsebébe nyúlt, előkapta revolverét s fölrintotta a ravaszt.

Postov nem vesztette el lélekjelenlétét. Fordított egyet a dolgon s az egésznek olyan színreteret adott, mintha csupán ártatlan tréfáról lenne szó. Leengedte a karját s mosolyogva mondta:

— No látja, milyen veszélyes az amazonokkal a szolgálati érintkezés?

Újra leült az asztal mellé, mintha misem történt volna. Néhány percig még csevegett s megjátszotta a joakarót s gondos barátot.

— Látja Naidjenov, — mondotta végezetül, — én csak a javát akarom és meg akarok tenni magáért mindent, amit csak tehetek... de nem hiszem, hogy a felsőbb parancsnokság beleegyezzenék a nők frontszolgálatába...

Három héttel később Postov szabadságra ment. Egyik barátja a törzskárnál „bizalmasan” értesült tőle a nők jelenlétéről az első rajvonalban.

Naidjenov sorsa megpecsételődött. Rövidesen megjött a parancs:

„Azonnal vissza, Pétervárra!”

Rendkívül nehezére esett Naidjenovnak egye-

Forradalom!

Mint egy hatalmas földalatti lökés — jött azután a forradalom, mely a háromezázéves dinasztia elsőpörte s a cári birodalomból köztársaságot formált. A titkos, földalatti erők győzelmi mámorában, — melyek az országot végromlásba és pusztulásba taszították, — mindenki az igazi szabadság utját vélte föltalálni s a győzelmi lázban égő szemek előtt már ott lebegett Oroszország ragyogó, boldog jövőjének képe.

Nadjusában ez a fölfordulás némileg föloldotta a hosszú hónapok kirobbanni készülő feszültségét. Első gondolata az volt, hogy most már a nők is bizonyára ugyanolyan jogokat kapnak,

HARCOS EGYHÁZ

JORDAN KOVACSEV

Ha az embert meghunyászkodni látom
s elnézem, hogy társától mint remeg;
rejtett s bús könnyemet szemembe zárom,
s vad fájdalom kínozza lelkemet.

A porban térdelő felé kezem kitérom,
hogy felemeljem hajló derekát,
és szent ígéret harsogón kiáltom,
túlzengve minden szolganép szavát.

Rangért és pénzért, testvérem, kufármód
ne add Uradnak tiszta szellemét
e zord időben, hol rabszolgálcso-
kört zsarnokoknak jár a fővetés!

Mit ér e múlt sárteken az álnok
dicsőség, rang és minden földi kincs?
Az égben hányan sírnak a királyok,
kiknek az Ur lakmáján morzsa sincs!

Fiának lát az Ur irtalma téged,
bár sárba vésett, de szárnyas atóm,
ne feledd rangod s égi dicsőséged,
pénzért és földi dicsőségért koldulni.

Alj fel, s gondold felemelt, büszke fejjel
az Urat, kinek majd élére szállasz,
és összehajló szárnyal, hívó szemmel
tekints az égre, testvérem, és válassz:

hogy itt légy a földi hatalmak megvert
apródja, szolgál vagy haramia,
vagy egykor Hozzá léphess ihletten,
Atyádnak első s örökös fia!

Bolgárból fordította: BOIKLIEV DIMO.

(Folytatjuk.)

dül hagyni a harctéren Mirovot, aki még nem volt teljesen gyógyult, amikor visszatért a lövészárkba. Az a hír, hogy Postovot nevezték ki helyettesül, nem hagyta nyugodni a főhadnagyot s az első kínálkozó alkalommal elhagyta a kórházat, hogy visszatérjen ezredéhez.

Időközben érkezett a parancs a vezénylő tábornoktól, hogy „aseszonyoknak a fronton semmi keresnivalójuk nincs”. A parancs határozott hangú volt, s megkerülésére nem mutatkozott lehetőség.

Naidjenov altisztból tehát ismét — leány lett.

A téli hónapokat Nadjusa Péterváron töltötte, atyja házában. De nem talált nyugtot. Ezerféle tervet eszelt ki, hogy újra a frontra mehesse. Hiába volt minden. Mirov nem bírta keresztül vinni, hogy feljebbvalói beleegyezzenek Naidjenov visszatérésébe.

Nadjusa számára ez annál elviselhetlenebb volt, mert tudta, hogy a hadsereg soraiban már sok nő harcol. Gyakran ellátogatott a tábort kórházba, ahol a női sebesülteket ápolták. Ezekről megtudta, hogy egyes hadosztályok parancsnokai már rég nem tiltakoznak a női önkéntesek besorozása ellen.

1917 elején aggasztó hírek érkeztek a harcterekről. A szigorú tél kemény megpróbáltatásnak tette ki a gyengén öltözött katonákat. A hadsereg ellátása rendkívül leromlott. Az általános elégedetlenség, mely már hónapok óta az egész országban lappangott, egyre nagyobb mértékben átragadt a harcoló katonákra is. Mind gyakoribbakká váltak a zendülések. Itt is, ott is, békét követeltek.

Mindéz érthetetlen volt Nadjusa előtt. Szörnyű volt számára ezt a hazafurást átélni. Ha eddig súlyosnak találta az életet itt, a főváros mérgezett levegőjében, a hazafiúi kötelességüket lábbal tipró, egészséges, fiatal férfiak ezrei között, — úgy most, ebben az élvhajhász városban, a frontról érkező rossz hírek áradata között, — egyenesen elviselhetetlennek érezte.

mint a férfiak, s így joguk lesz arra is, hogy fegyverrel kezükben védjék a hazát.

Még alig jutottak el hozzá az első hírek a nép győzelméről, amikor megjelent nála egy ismerőse a női tábort kórházból. A bajtársnő szintén amazon volt s a pétervári kórházban kezelték a harctéren szerzett súlyos sebet. Katonaköpenyében semmiben sem különbözött férfibajtársaitól. Tudta, hogy Nadjusát milyen súlyosan érintette a frontról való eltiltás és most örömet akart szerezni neki. Viharosan borult a nyakába:

— Nadjusa, Nadjusa! — örvendezett. — Gratulálok teljes szívemből. Rövidesen újra a harctérre jöhetsz!

Az ablakon át mindketten a széles utcára néztek, mely a korai óra ellenére zibongott az ujjongó néptömegtől. Nadjusát annyira magával ragadta ez a kép, hogy maga is a tömeg közé akart menni.

Még nem tudta egyikük sem, mi történik kint.

— Büjjen egyenruhába! — tanácsolta a bajtársnő. — Ma a katonák az urai a helyzetnek. Ők csinálták a forradalmat.

Az első áldozatok

Néhány perccel később már az utcán voltak s ragadta, sodorta őket is az általános lelkesedés, a zsongó, hullámzó tömeg. A hó hatalmas pelyhekben hullott; a hideg nedvesség a csontokig hatolt. De hazamenetelre senki sem gondolt.

A két katonaruhás leány a csatorna jobb partján menetelt, a tulsó parton pedig daloltak kiáltoztak a katonák.

Hirtelen megállt a katonák csoportja. Két tisztre vetettek magukat, akiket már sűrű gyűrű zárt körül. A két leány agyán valami borzalmas sejtés villant át.

Mintegy adott jelre, a tömeg fölhangzott az énekéléssel. Halálos csend támadt s mielőtt Nadjusa és társnője fogalmat alkothatott volna afelől, hogy tulajdonképpen mi történik, két véresre gyötört test a magasba lendült s a korlátton át széles ívben a csatornába zuhant.

Ez a két tiszte volt az első áldozata a forradalomnak. Bűnük csak az volt, hogy nem akarták kardiukat a csatornába dobni.

Most mutatkozott meg a zűrzavar a maga iszonyatos valóságában. Borzasztó gondolat suhant át Nadjusa agyán: „Így megy ez a harctéren is?”

Megrendülten, lesújtva sietett haza a két harctársnő. Az utcáról föl-fölhangzó ordításokra rémülten kapták fel a fejüket s lelkiszemeik előtt újra megjelent a két katonatiszt véresre vert teste.

Nadjusában most már végképp megérlelődött az elhatározás: visszamegy a harctérre! Ha nem kapja meg reá az engedélyt, — akkor más módot fog keresni, de mégis visszamegy!

Levél a „Conte Rassa” óceánjáró fedélzetéről

Abesszinia jegyében

Irtá: Nyisztor Zoltán

Massaua, február hó.

A hajón egyelőre Abesszinia jegyében élünk. Ez itt az uralkodó csillagzat, mely mindnyájunkat bevilágít. Nemcsak azért, mert hajónk Massaua kikötőjét érinti, hanem azért is, mert oly népes, lármás, de egyuttal jellegzetes tömeg az, mely közöttünk Abessziniába utazik, hogy csak ezek a pici, züllött amerikai görögök vagy züllöttebb és taplófejűbb jampecek tehetik meg, hogy tudomást ne vegyenek róluk.

Az Abessziniába készülő olasz társaság így oszlik meg: 22 I. osztályú utas, 40 II. osztályú s 120 III. osztályú. Legnagyobb részük sofőr és mérnök, de bőven akad közöttük nő és gyermek is. Ezek az előkelőbbek, mert a szegényebb ember egyelőre nem viheti magával a családját. A helyzet még nem érett arra, hogy nagyobb olasz települések történhessenek.

Olasz légionáriusok között...

Az I. és II. osztályú utasokról csak lassan és nehezebben derül ki, kik mennek közülük Abessziniába, illetőleg az olasz gyarmatokra, a III. osztályúknál mindegyiknek az arcára van írva. Jóképű, edzett, vig legények ezek mind. A legtöbbjén már a hajóra szálláshoz trópusi öltöny és sisak, meg az elmaradhatatlan h szuszaru csizma. Katonaviselt, sőt háborút járt ember mindegyik. Ide mást egyelőre nem engednek, mint aki százszor szembenézett már a halállal s alkalomadtán a fegyverrel is tud bántani.

A háboru kiméletlen erkölcsé és fölényes szabadossága ugyancsak meglátszik rajtuk. Nem törődnek semmivel, csak a saját előnyükkel és kényelmükkel és tulateszik magukat minden polgári korláton. A hajókon például elég szigorú az egyes osztályok között az elkülönítés, a légionáriusok persze az elsők, akik minderre fittyet hányanak. Ugy ugrálják át a korlátokat, mint valami akrobaták s ha a vaspantos,

A világtörténelem legnagyobb útépítése

Ez utóbbiról különösen szinte lélegzetelállítóan izgalmas dolgokat beszélnek az olaszok. Már a háboru első napjaiban kezdetet vette az útépítés. Az alaposan felkészült vezérkar terveiben ez is éppen úgy benne volt, mint a csapatszállítás, utánpótlás, vagy hadtáp. A hadműveletekkel együtt folyt, mint annak szerves része, a világtörténelem egyik legnagyobb arányú útépítése. Szinte hajmeresztő és hihetetlen még hallgatni is, hogy másfél év leforgása alatt valami 3500 kilométernyi utat építettek Massauától, az eritreai gyarmat fővárosától Addisz Abebaig 1200 kilométeren át olyan tűntéri, síma aszfaltút vezet, hogy akár versenypályának lehetne használni távversenyekre. Pedig a terep nem is volt valami túlságosan egyszerű. Sívatag, hegy, óserdő bőven váltakozik benne. Olyan magasságokat is meg kellett közben mászni, mint amilyen az aszmarai fensík a maga 2500 méter magaslataival.

Ez a nagy, tranzverzális autót már ugyancsak békebeli munka volt, mely nyugodtabb tempóban és háborítatlanul folytatható. Sokkal nehezebb, izgalmasabb, de egyuttal bravurozabb volt az útépítés a háboru teljes tombolása közepette. Először a harcoló csapatok s egy két kilométerrel a hátuk mögött az útépítő munkások ezrei. Ezek a mérnökök és munkásaik szinte csodákat műveltek: a leglehetségtelenebb területeken is nyomában tudtak maradni a harcoló csapatoknak. Mint mondják, nemcsak azért, hogy az utánpótlást s az ellátást lehetővé tegyék, hanem azért is, hogy veszély esetén ők is mint tartalék avatkozhasználnak be a döntő csatába. Ez valóban hősköltemény volt, mely előbb-utóbb fel fogja támasztani a súlyosabb veretű s a fenséget is kifejezni tudó eposzt, hogy magának méltó emléket állítson.

Természetesen nem szabad azt sem feledni, hogy Europa, sőt a világ legregibb és legnagyobb útépítési technikájával az olaszok rendelkeznek. Ezt még római őseiktől örökölték és sártetlenül, sőt korszerű újításokkal tartották meg mind a mai napig. Ezt ugyan mindenki

nagy ajtókat zárva találják, személyzeti átjárókon át mindig felfedeznek egy-egy titkos egérutat. A hajóvezetőség sokat bosszankodhatik miattuk: mert ők tanították meg a többi utasokat is a rejtett utakra s a titkos átjárókra, amikkel lassankint mindenki élni kezd. Néha egyenesen kong már a III. osztály az ürességtől. Hogy a magyarok a nagy olasz szimpatia mellett ebben sem maradnak el, több, mint érthető. Egyik-másik már csak enni ésálni jár haza. Állítólag azt is csak azért, mert a III. osztályon „természetesebb és könnyebb” a koszt és „gyorsabb” a kiszolgálás.

A légionáriusok különben közvetlen és közlékeny legények. Különösen mióta a hajógyomrában a légénységi kantint felfedezték, ahol mindennek csak harmadára van s a komisz, rossz üveges sörök helyett csapon mérlik a kitűnő trieszti Dréher. Itt már könnyen megnyilatkoznak a lelkek s néhány korsó sör mellett akár végigélheti az ember még egyszer az egész olasz-abesszin háborút. Dicséretükre legyen mondva, nem hősködnék s nem Háryjánoskodnak, nem izgalmas egyéni kalandokkal mulattatják az embert, hanem objektív adatokkal.

Nem vagyok haditörténész, de igazat adok ezeknek a légionáriusoknak, hogy ez volt az ujkori történelemben a leggyorsabb lefolyású gyarmati háboru. Amire máshol évek, vagy évtizedek kellettek, azt az olaszok nyolc hónap alatt megoldották. Csak a felfedezések korában az első spanyol conquistadoresek lehettek ilyen fürgék, szívósak és ellenállhatatlanok, mint most az olaszok. Akkor azonban még új, szokatlan és félelmetes lehetett az ismeretlen fehér ember sápadt arca, löfégyvere és Dél-Amerikában alvilági szörnynek gondolt iva. Viszont az is igaz, hogy meglepetésekkel az olaszok sem maradtak adósok. A félelemkeltésről s a másvilági vagy akár pokoli benyomásról a repülőgépek, tankok, meg az utépítés őrdögi fiúkjája gondoskodott.

tudta, de az őrdögi gyorsaságot és bravurt már Mussolini vasakarata diktálta. Még az angoloknak is az arcukra fagyott a fölényes mosoly, pedig közvetlenül háboru előtt az angol vezérkari tisztek az olaszok útépítési tervein és fogadkozásán jól mulattak. Azt hiszem, hogy hasonló meglepetésekkel Olaszország a jövőben még akárhánszor fog szolgálni Angliának.

Különben az útépítés életszükséglet Olaszországnak Abessziniában. Addig sem földművelésbe, sem bányászathoz, de egyáltalán semmiféle termelésbe vagy természeti kincsek kiaknázásába nem kezdhet, míg a megfelelő úthálózat ki nem épül s a közlekedés és szállítás lehető-

sége nincs biztosítva. Elvégre Olaszország nagyon is észszerű politikával nemcsak arra tör, hogy szapora népességével levegőhöz jusson, mondjuk így: néhány millió emberfelesleg kihelyezésével népesedési problémáit elvesse, hanem hogy a semmiben sem dúslakodó, nyers-terményekben pedig főként szegény anyaország is végre-valahára gazdag, talán kiapadhatatlan forrásokat nyisson magának. Az ember még nem tudja, mi lesz belőle, de a jelek szerint soha még nép tervszerűbben és előrelátóbban kolonizáláshoz nem fogott. Itt nemcsak egy vezérkar készült fel katonai hadműveletekre, hanem egy ország és nép szellemi és gazdasági ereje százados berendezkedésre. Lehet, sőt valószínű, hogy a hadibázisok szempontjai is szerepet játszanak; még valószínűbb, hogy a földközítengeri hegemonia-ideák, sőt nagyrómai álmok is parázslanak a hamu alatt; de a biztos csak egy: ez a természetes és régi határai között már nem férő nép keres hazájához tartozó hazát és életet. Az olasz nem azért vívott egy kezdetben kétes reményű háborút, hogy utána-kullogjon az angol gyarmatosítási politikának, hanem hogy római módra újat teremtsen és alkalossan Neki nemcsak katonasága lesz, hogy a bennszülötteket féken tartsa; nemcsak gyarmati hivatalnokai, hogy egy idegen nép verejtékéből vagy zsírjából sápot húzzanak, nemcsak klubjai, golf- és tennispályái, ahol a bírodalom pénzes vagy szívesen látott vendégei otthonosan, de szabadosabban dözölhetnek, Olaszország a maga fájával akar megtelepedni Afrikában. Ahogy a multban Tunisztól kezdve Arabiáig tékozlón szórta tele az afrikai és ázsiai partokat otthon kenyeret nem talált fiaival, úgy a jövőben ezt a természetes évről-évre mutató emberfelesleget már nem idegenben, hanem a saját kertjében akarja letelepíteni. Szaporaságukat és szívósságukat tekintve, nem tudom, hogy a titkos álm, Észak-Afrika elfelhárítása nem fog-e sikerülni nekik?

Pilóta-bravúrok az abesszin hadjáratban

Azt mondják régi írók, hogy a spanyol conquistadorok maroknyi kis csapata lovaival igázta le egész Dél-Amerikát. Ezek a lóháton nyargaló kalandorok olyan rettegésbe ejtették az indiánokat, hogy azok nem is embereket, hanem négy lábú ördögöket láttak bennük s hanyathomlok menekültek. Ezt a borzalmat és rettenetet Abesszinia lakosságában az olaszok repülőgépekkel keltezték fel. A háboru nyitányától kezdve mind a mai napig az olasz hadvezetőség leggyorsabb és egyuttal legbiztosabb eszköze a repülőgép. Jelentősége úgy megsokszorozódott, hogy szinte már árnyékba állítja a többi régi fegyvernemeket. Már nemcsak a felderítés és bombázás legalkalmasabb eszköze, hanem harcoló fél s szükség esetén a trón pótlása is. Nem egyszer megtörtént, hogy az olasz repülőgépek egy magukban egész hadosztályok felvonulását meg tudták akadályozni vagy komoly csapattesteket végleg szétugrasztani. Nyílt csatákban is hathatósan vettek részt s alacsonyban szállva olyan gyilkos gépfegyvertűzet szórtak az ellenségre, amilyenről a sorkatonaság is alig álmodhatott. Megesett, hogy úttalan utakon rekedt vagy előretölt kisebb csapatokat élelmezni és ivóvízzel ellátni tudtak s még azt a bravurt is

ISTEN-IRTÁS

Könnvet fakasztó, észbontó hír zuhan az istenfélő milliók dult szívére: Szovjet-országban nemcsak embervér hull, de zuhog már az isteneszme vére. Lenin hullája, hogy foszladozni kezdett, rossz volt a balzsam, vörös bosszúval török hát a keresztet.

Ünnepek törölve... templomok hamva sír: ...„Diviserunt sibi...” romokban az oltár, harangok ajka porig némaságban, nem zengenek többé se „Avé”-t, se szoltárt. Gondolja egy-két pogány ember-bakó — ha már Lenin nem, — Isten se legyen örökkévaló!

Világot-váltó égi eszme... szentség örök-jövöbe ne nyújthassák fel éltüket. Az árva nép átokba gönyvedt muzsik, maradjon nekik szolga, Istennek süket ó, hol Judásnak értszobrot emeltek, nincs ott semmi szent, viperák, vérehek dús tanyára lettek.

Megálljatok — jaj — Nérd is így akart, s a zsarnokságban-mási mind így akartak, de épp, hogy magvát elvethették a szentek szentjét ingató, vad viharok, véres kezük lehullott szibbadtan, bénán, s az Ur szelíden szólt: „Pláim, kezét miért emelték óráim”?

Patakzó könnyeben fürdik szent hitünk, hogy szétszálednek az Ur ellenségei. A romokon szebb dómok tornyosulnak, ártatlanok szívát több kin nem égeti. És zúgni fognak ünnepre még harangok. Imádkozunk és... várjuk a jobb hírt hozó fehér galambot.

Testvéreim, én tudom, jönni fognak, (a harcok véres útján jártam arra én), de nem látam soha annyi bánatot, mint az orosz nép bágyadt-kék szemén. Most a szívében vak úr s bánat együtt! Testvéreim, a fohászt a „galambokért” nehegy elfeledjék!

UJLAKY JÁNOS

végrehajtották nem egyszer, hogy konzerv helyett élő kecskéket eregettek le gépeikről, hogy a trópusi hőségben harcoló katonák friss húshoz jussanak.

Ha a külföldi suttogó pletyka szerint, mely még mindig el szeretne fűrészelni mindent, ami olasz és fascista, a nagy harcot nem a feketeingések, hanem a sorkatonaság vívta meg, hát tudja meg mindenki, hogy a repülők s abban is épp a halálbrigád, csupa feketeinges, a fascizmus színe-virága volt. Itt szolgált s tette kockára nap-nap után életét Mussolini családja is:

Abesszinia pacifikálása

Azt is nagyon komoly és szavahihető emberek állítják, hogy az olasz politikai tervek nem szálltak olyan messzire, mint ahogy a valóságban bekövetkezett. Olaszország csak a 90-es években elvesztett birtokállományát s két régebbi gyarmata között egy összekötő sávot akart. Az angol bujtogatás és a népus harcias, de egyben komikus kardcsörtetése juttatta idáig a dolgokat. Pedig Juda oroszlánja nemcsak felkészületlen és tehetetlen, hanem gyára is volt. Túlkorán menekült el az országból, bőrért és aranyait mentve s ezzel népének sorsa beteljesedett. A népus elmenekülésével de facto összeomlott az etiópiai császárság s a nagy birodalom, mint könnyű zsákmány hullott az olaszok ölébe.

A háború azonban csak katonailag van befejezve. Pacifikálása még esetleg évek kérdése. Ezért nem lehet még a tömeges telepítést sem megkezdeni s minden, akár polgári művelést is, egyelőre katonai fedezet és ellenőrzés mellett folyik. A haj nem ott van, mintha Abesszinia nagyon is kevert s egymást gyűlölő törzsekől bélelt népe harcias volna, mely csak nehezen és lázadva tűri az olasz igát, sőt ellenkezőleg — egy-két törzset leszámítva — gyáva, korhadt, betegségekkel és vérbajos nyavalyáktól megkaszált nép. Nem az elvesztett szabadságért fog fegyvert és szít lázadást, hanem — a kenyérért. Dolgozni nem szeret s azért éheznek. Az éhség pedig sohasem volt jó tanácsadó. Átlag nem guerilla-harcok ezek, amikkel az olaszoknak meg kell küzdeniük, hanem éhségtől gyötört rablócsapatok, amelyek rablásra és fosztogatásra adják magukat. S mert az élelem elsősorban az olasz katonai raktárakban vagy a menekülő autókollonákban van, azokon ütnek rajta, ha lehet; s ha nem lehet, megelégednek néhány doboz konzervért valamelyik előrs felkoncolásával is. Csak Graziani akirály régi gyarmati gyakorlatában s kíméletlenül erőlyes kezében bizik mindenki: neki sikerülni fog Abesszinia pacifikálása. Elődjé, Badoglio, nem arra való volt; ő a nagy katona és vezérkari stratégia, de

veje és két, akkor még férfivá nem érett fia. Ezek az őrdögi fickók kalandozták be először a sok tekintetben még ismeretlen Abessziniát, ezek keltették az első demoralizáló pánikot, ezek üldözték s kergették meg először az elbizakodott népus, s igazán nem rajtuk, hanem csak egy bombabiztos fedezéken múltott, hogy a népus már az első hónapokban áldozatul nem esett nekik. Talán ez volt az oka annak is, hogy olyan indokolatlanul és meglepetésszerűen hagyta cserben országát és népeit s menekült a valóban bombabiztos külföldre.

Graziani viszont a gyarmati katona szinte kitenyésztett típusa.

Ezek a sofőrök itt a hajón úgy mennek Abessziniába, mint az Eldorádóba. Tessék elképzelni, mit jelent az a szerény olaszországi kereseti viszonyok mellett itt lenni havi 4500 lírát keresni. Mert körülbelül ez a fizetése havonta egy Abessziniában dolgozó sofőrnek. Egy félév után akár mint tőkepénzes térhet haza.

A feltűnően nagy fizetésnek természetesen nagy ára is van. Abesszinia minden sarkából egyelőre még a halál leselkedik minden fehér emberre. A portyázó rablócsapatok jól tudják, hogy egy-egy teherautó rakománya mindig kívánatos zsákmány, mely egy kis puskaport s némi vért mindig megér. Az olaszok tanultak is már a kellemetlen és sok áldozattal járó eseményekből s még a nagy s hadilag jól ellenőrzött autókatonák sem engednek motorost egyedül járni. A gyűlötpontokon 100—200 autót álltanak egy oszlophoz s csak erős katonai és fegyveres fedezet mellett indítják azokat útnak.

Számtalan veszély és kemény élet várja a gyarmatosokat

De ezenkívül is számtalan veszély fenyegeti s kemény élet várja a gyarmatra érkezőt. Egyes helyeken, főként a mélyebb lapályokon, olyan égő nap várja az európai embert, mely a húst leszártja s a velőt kiszívja belőle. A napszúrás és hűguta kíméletlenül szedi áldozatait. Alattomos s váratlan halál, mely a leírások szerint minden előzetes bejelentés nélkül rug be az ajtón. A hőség türethetetlen izzását érzi ugyan az ember, de még rosszra sem gondolhat, amikor már elhalványodva, élettelenül omlik össze. Beszélgető csoportokban megtörténik, hogy valamelyik beszédközben hirtelen elakad s már zuhan is holtan a földre.

A perzselő nap s a kemény munka különben is mindenkiel elbánik. Kiszedi az ember zsírját, valósággal kiszárítja s halálosan kime-

Sebők Imre dr Öt világrészen keresztül

utirajz

Erdősi Károly előszavával.

Ara 140 lei és portó.

Öt világrész csodái, káprázatos szépségei, liúktető élete domborodik az olvasó elé ebben a könyvben. Az ifjuság számára írta Sebők Imre, a nyitott szemű, tudni vágyó ifjuság számára, amely mesteri vezető segítségével ismer meg a világot ezen a könyvön keresztül. — Felnőtteknek is értékes szórakoztató olvasmány. Eredeti helyszíni fényképfelvételek gazdagon illusztrálják a kötetet, amely a Szent István társulat kiadásában már a harmadik kiadást érte meg.

Kapható: Könyvostályunkban

ríti az embert. Ehhez jön a megfelelő pihenés és alvás hiánya. Szegény sofőrök bizony néha hónapokig nem látnak ágyat s legtöbbször sófőrülés hőrpárnája a vánkosuk. A táplalkozás is rendetlen és hiányos. Nagyrészt konzerv és gyümölcs, néha egy-egy puszkacsőre került vad. Boldogok, ha 1—2 héten egyszer meleg ételt látnak. Nem csoda, ha a legtöbbje csak félévig bírja a veszett iramot s aztán hajózik haza megpihenni, hogy aztán másik félév mulva újra visszatérjen. Hiába! az aranyláz s a trópus varázsa, nem egykönnyen engedi ki markából áldozatait.

Volt abban valami szívzaggatóan fájdalmas s olyan homályosan halálos, amikor ezek a véglegények Massauában partraszálltak. A víg szó és a dal elnémult ajkukon s ahogy megilletődve, hallgatagon vonultak le a hajóhágcsón, olyanok voltak, mint egy sötét éjszakai temetési menet. A zsúfolt bárkáról megrendülő szemekkel még felkémlelték hozzánk, aztán nyugtalan, bizonytalan sejtelmektől gyötört arccal keresték a partokat. A bárka eloldotta magát hajónktól s éles fordulattal a mólónak tartott. Egy pillanatra halálos csönd nehezedett a levegőbe, aztán valaki harsány hangon a hazát, a királyt és a Ducét éltette. Mint a mennydörgés, úgy dördült vissza a kórus: eviva! Aztán újra hosszas csönd s csak az afrikai éjszaka gyújtott milliárdnyi tüzet a sötét vízben tükröződő égen.

Hamvazószerdán reggel

Írta: P. Trefán Leonárd

A tisztelendő Főnöknő jelentette, hogy nagyon súlyos beteg van a műtőteremben. A főorvos véleménye szerint menthetetlen. A gyomorfalakat is átjárta a székely bicska éle. De azért nemskóra kezdődik az operáció. Nagyon sürgős...

Hamvazószerdán reggel... Eszembejött mingyárt, hogy az este táncmultság volt a faluban. Amint benyitottam az ajtón, lehunyszemű, véres ember feküdt a padozaton. Falusi székely pokrócokon. Az ajtó előtt öreg asszonyka sirdogált...

— Itt vagyok Gyuri. Eljöttem, hogy az utolsó útra elkészítelek. Hallottam, hogy nagyon beteg vagy. Tudsz-e beszélni? Szeretnél ugy-e a jó Istennel megbékélni... Gyuri, te Gyuri, itt van az Ur Jézus Szent keresztje, csókold meg, hogy irgalmas legyen tehozad...

— O, ha az Uristen életemnek megkegyelmez, én s a többé kocsmába, táncmultságba nem megyek...

Gyuri szeméből könnyek hullottak. Megcsókolta a Szent Keresztet. Értelmesen és bánatosnaggyon meggyónt. Megáldoztattam. A sirdogáló öreg székelyasszonyt megvigasztaltam, hogy Gyuri nem hal most meg, ha a jó Isten is úgy akarja...

Istenem! Népem ifjúságát láttam magam előtt azon a korai, hamvazószerdai reggelen. Fenyők illatától, vadvizek zúgásától, havasi csúcsok titokzatoságától és a bércek barátság-

gos mosolyától vadregényes és változatos világot. Amilyen szép a Hargita titokzatos fehér csöndje, éppen olyan szép a tavaszi vadvirágok, kizöldelő pásztorhelyek, mámorító, frissen kibomló rügyek zenéje. Hegyeink, havasaink és bérceink között lankadatlan lendület és sok nemes népi tulajdonság van. Az ifjúságban tanulékonyág és a természetes, ősi vadság és ösztönösség mellett szelid népi jóság és finomság.

Es amint Szent Miklós hegyén megkondult a reggeli misére hívogató harang, álmódzásokból csak arra ébredtem, hogy Gyurka megbicskázott, összeszúrta véres alakját láttam magam előtt. És azt kérdeztem, hogy a sok nemes székely tulajdonságnak nem szabadna a kórházak műtőasztalánál így levezetődnie, és miként lehetne ezen valahogyan segíteni? Nagyon fontos kérdés, hogy hol és mivel lehetne az intézményes segítés módját megtalálni?

Azt senki sem merésznél állítani, hogy népünk ifjúságának nincs kultúrigénye. És hogy nincs kultúrfokot elbíró értelmisége. Közében a bicska azt jelenti, hogy vad és ösztönös, de azt is jelenti, hogy a vérmérséklet túlfűtött benne. Ezt a forróra hevített temperamentumot kellene lekötöni, okosan hűteni és komoly okszerűséggel foglalkoztatni. Miért nem lehetne a sportéletet közjűk is bevezetni, az éneket és zenét jobban megkedveltetni? A sportélet nemcsak a városi ifjúságnak való, énekkarok, zenekarok megszervezése mindenkinek való. Ezek mindenike alkalmas nemcsak a kultúrfok emelésére, hanem a kultúrigény nevelésére is.

Kultúrfok emelése és kultúrigénylés... Azt hiszem, hogy az Isten gondviselésében megjelölt útvonalon ez a mi legfontosabb kö-

telességünk.

A mi kultúránk és művelődésünk nem lehet vallás és vallásosság nélkül. Erkölcsi érzék, lelkiismereti finomság nem lehet Isten féltelme nélkül. Nem tömegvallásosság kell, hanem minden egyén nevelése. Nem pusztá valóságosság kell, mely némi kenetességgel is megelégszik, hanem gyakorlati katolikus élet. Az egyént csak liturgikus módon, a lelki közösség megismertetésével lehet az Egyház kegyelmi közösségébe bevonnai. A mai kor ugyancsak élesen szembeállította egymással a kereszténységet a pogánysággal. Ez a pogányság, amint bizonyítják a napi események, rombol és kegyetlenkedik, az építő munka istenfélő és hívő emberekre vár.

Az igazi kultúrának is ez az iránya. Mindenekelőtt a lelkiség mélyítése és az egész élet istenessége. Istenetlen embertől csak félni lehet, de az istenes ember magával hordozza a mennyországot. Ez a kultúra és igazi boldogság útja. Ide állítsuk bele a ma ifjúságát. Sok munkát ad, de sok vigasztalást ígér. Ezzel bátyázzuk alá a jövődő társadalom kialakulását.

... Gyuri egy heti idő után gyalog ment haza falujába. Tudtam én, hogy nem fog meghalni. Azt is tudtam, hogy az esetet nem fogja többé elfelejteni. Esztendőnk múltán sem.

Es amennyiben megbizonyosodni akartam Gyuri helyzetéről, elmentem a havasalji faluba. A gyönyörű szép nagy templomban Isten igéjét hirdettem. Közben elmondtam a hamvazószerdán reggel történetet. És kérdeztem, hogy él-e még az a legény, akit húshagyótkor éjjel a táncmultságban sokszorosan megbicskázott? Valahol a templom leghátso pad-soraiban fölállt Gyuri és illedelmesen meghajította magát.

DANAIDA-AJÁNDÉK

(Kós Károly történelmi drámája.)

IRTA: DR LÉBER JÁNOS

Budapest, február hó.

Nagy örömet okozott Budapest színház-látogató közönségének az a hónapokkal ezelőtti nyilvánosságra hozott, hír, hogy a transzylvániai magyar írók színpadi alkotásainak javatermését, sorozatos előadás keretében mutatja be a Vigaszínház. A transzylvániai irodalomnak Magyarországon évek óta megérdemelt nagy becsű és széleskörű olvasóközönsége van. A regényeknek elsősorban. Ami természetes is, mert hiszen eddig leginkább csak a regények kerültek át hozzánk és mutatták meg azt, hogy milyen mélyen szánt, milyen helyes uton jár a transzylvániai irodalom és hogy milyen östetőségek képviselik azt.

Örömről még fokozódott akkor, amikor megtudtuk, hogy a sorozat első darabja Kós Károly történelmi drámája lesz; annak a Kós Károlynak munkája, akit ugyanis mint embert, ugyanis mint művészt egyformán tisztel és igen nagyra becsül Magyarország keresztény közvéleménye. Hiszen több jeles munka után ő ajándékozta nekünk másfél évvel ezelőtti az *Országépítőt*, azt a monumentális regényt, amelyről *jobbat, igazabbat, emberibbet és történelmibbet, de egyben eredetibbet és homi színekkel, zamatokkal teltebbet keveset, vagy talán egyet sem kaptunk az utóbbi évtizedekben.* Mindenki lázas izgalommal leste, várta, hogy milyen lesz a nagy remetének. *Varjuvdr* sá-nak első színpadi bemutatkozása.

Ebben az örömben, ebben a várakozásban nem volt különbség katolikusok és protestánsok között. Legelsőnek és talán a legmelegebb öleléssel a katolikus *Nemzeti Újság* köszöntötte Kós Károlyt. Nem volt ebben a szívélyes fogadásban semmi alakoskodás, semmi kétszínűség, semmi család hízelgés. Őszinte volt minden szava, mint ahogy a legőszintébb szívvel mondták Istenhozottat neki az egész ország katolikus közönsége is.

Jelen sorok írója egyike azoknak, akik Kós Károlyban a nagy művészt, a nagy és erős embert, a határozott és egyenes férfiut egyformán tisztelik. Akik az *Országépítőben* meglátták, megtanulták, sőt másokkal is megtanították azt, hogy lehet súlyos egyéniségekhez, szent személyekhez, kényes témákhoz és sokak által évszázadokon keresztül tisztelt ideálkhoz olyan irodalmi felfogással is közelélni, olyan eszközökkel is nyulni, amelyek lépést se térve le a történelmi igazság meggyőzéstől, — *senki komoly és megalapozott érzelmeit, senki meggyőződését nem sértik.* És nem is sérthetik, mert a való és konkrét igazságoknak alkalmas helyen és alkalmas időben való hangoztatása nem lehet sértő.

Készségesen rosszul esik tehát jelen sorok írójának, hogy ugyanazeket a szép tanulságokat nem vonhatta le és nem mondhatja el Kós Károly első nagy színpadi művéről: a *Budai Nagy Antal*-ról. Szándékosan vártunk a mai napig ezzel az írással. Egyrészt azért, hogy megvárjuk a kellemetlen meglepetés első hullámveréseinek elcsitulását bennünk és másokban is, hogy egészen józanul, az első benyomástól mentesen tudjuk megítélni a történeteket; másrészt azért, hogy időt engedjünk Kós Károlynak arra, hogy a tőle megszokott komoly nyíltsággal mondja meg az érdeklődőknek miért választotta éppen ezt a témát drámája alapjául és miért dolgozta így fel?

Azt ugyanis, amit Kós Károly egyik kávéházi nyilatkozatában mondott, hogy a való történetet hűen kellett visszaadnia: eseményekben, személyekben, sőt magában a kifejezési formában is, — elegendő magyarázatul el nem fogadhatjuk. *Mert hiszen éppen az a baj, hogy nem egészen hű és nem egészen igaz az, amit megírt, mert nem „teljes“.* A történelmi éremnek csak egyik oldalát mutatta meg, azt is a lehető legferdebben ráeső megvilágításban. A másik felét az éremnek csak éppen megvilágotlotta előttünk az utolsó felvonás egy-két képében és szavában. A „teljes“ történelmi igazság és hűség azt kívánja volna, hogy egyforma mértékkel mérjen mind a két oldal felé és egyforma hangsúllyal, egyforma megbatránkozással ítélkezzen a mindkét oldalon előfordult bűnök felett. De hogy a katolikusok felé ne legyen egyetlen mentő szava se; az akkor élt és akkor szerepelt katolikusok közül ne találjék egyetlenegy tiszteltreméltó, emberségesen érző és gondolkozó egyént se, akit beállíthatott volna a darabba, — mert a közönségszónostori apát bizonyos tekintetben szintén felemás, — míg a kelyhesek oldalán minden-

kit igaznak, hősnek, tiszteltreméltónak talál és rajzol és még a vérengző, vadállati kegyetlenséggel gyilkoló Bálint pap számára is van mentsége, hogy „jót akar“, — azt a legjobb akarat és a Kós Károlynak kijáró legnagyobb tisztelt mellett se tudjuk történelmi hűségnek, magyarul mondva: elfogulatlanságunk tekinteni!

Az az ardeali püspök, akinek szívtelensége és konoksága a darab szerint elsősorban robbantotta ki a kelyhesek lázadását, lehetett embertelen, kegyetlen gögös úr, de semmi esetre se lehetett olyan komisz, bárgyu, kretén valaki, aki se érvelni, se harcolni, se támadni, se védekezni nem tud. Akinek egyetlen megnyitáshozási formája többször is a darabban csak ennyi: *koszos paraszt!* Nem gondolja Kós Károly, hogy ennyi mégis csak kevés egy püspök jellemzésére? És látta azt a színészi produkciót, ahogy ez a püspöki figura a színpadra került? Minden jóérezsű embernek a tenyere viszkedett előadás közben, hogy kioldítsa ezt a szörnyalakat a színpadról. Ugy tudjuk, hogy Kós Károly résztvett a próbákban és módjában volt átézni, ellenőrizni és kijavítani a rendezői utasításokat is. *Miért tette tehát a püspöki ruhának, a püspöki méltóságnak ezt a méltatlan kigunyolását?*

Mert — és itt térünk rá panaszunk második részére. — a darabban nem Lépes György ardeali püspök, nem ez a püspök, hanem a

A PARTON

A teagerparton átölel a hold ezüstös árnya. Bárkám kikötve áll közel s lány parti szél himbálja.

Hullám szöki a szírtén át... Gejzirt lövel a bálna. Hallom hajósok vig dalát, hogy mennek, messze tájra!

Sirály hasítja át a fényt. Megosillan kéklő szárnya: Utána száll bús árnyaként szívemnek vérző vágya.

FODOR VIOLA.

„Püspök“ van kipellengérezve. Egyetlen egy szó sem esik arról, hogy csak a színen szereplő katolikus papok és civilek szöszegők, hazugok, vérszomjasak, kapzsiak, emberrnyuzók, — de másutt mások nem ilyenek! Hogy vannak a katolikus Egyház papjai, püspökei és szerzetesei között is jók, jámborak, alázatosak, szentek, szegénységét és embert szeretői! Miért nem akart, vagy miért nem tudott Kós Károly a „kivételre“ itt egyetlen egy utalást sem biktatni a darabjába? *Miért kellett olyan meggyőződést keltetni a nézőkben, hogy ez mindig, vagy legalább is akkor mindenütt így volt?*

Igen helyesnek és igen üdvösnek tartjuk azt az irodalmi irányzatot, mely a történelemből vett példákon akarja nevelni a mai nemzedéket. Legyen szabad azonban megkérdőznünk Kós Károlytól azt, miért pont ezt az eseményt ragadta ki a magyar nemzet gazdag történelméből? Mi volt a célja vele? Mit akart elérni? *Kiket, mire akart nevelni Budai Nagy Antal tündöklésével és bukásával?* A történelmi darabok célja nem merülhet ki a tények ismertetésében. A tényeket bárki, bármilyen történelmi könyvben megtalálhatja és elolvashatja. Ehhez nem szükséges a színpadon való megjelenítés is.

Es nem gondolt arra Kós Károly, témája megválasztásánál, hogy most, éppen most, amikor a szociális nyomorúság amugy is kiszáritotta a lelkeket, nem tanácsos ilyen történelmi tűzcsóvákkal megjelenni közöttük, mert könnyen lángba borulhatnak és ugyanilyen módon igyekeznek elégtételt venni maguknak vélt vagy igaz sérelmeikért, amilyen módon Budai Nagy Antal kelyhesei tettek? Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a szegénység birkatürelmével viselje az igazságtalanul vállaira rakott kereszteteket. Hogy nem szabad felvilágosítani, bátorítani és sorsuk javításának helyes útjára irányítani őket. Nálunknál jobban, igazabban nem kívánja és nem munkálja ezeket a reformokat senki! De véleményünk szerint Kós Károly darabja nem szolgálja helyesen korunk pörjainak érdekét. A példa nem jó. Nem hisszük, hogy valaki is

szívesen látná, ha a mai idők Budai Nagy Antaljai ilyen recept szerint próbálnák gyógyítani vérző sebeiket.

Mindenütt, minden polgári rendet a bolsevizmus anarchiája fenyeget. Ez a bolsevizmus közönségesen a katolikus Egyház ellen fordul elsősorban, s ugyanolyan rágal-makkal halmozza el a római Egyházat, amilyenekkel a kelyhesek illették annakidején a darab szerint is katolikus püspököket és papokat. Nagyon lehet tartani tőle, hogy a bolsevizmus frazeológiája egy pár díszes jelzővel gazdagodni fog a darab által. Ha nem hiszi, vagy nem gondolja ezt a szerző, üljön be egyszer darabjának az előadása alatt a nézőtérre. Nem is kell a karzatra menni. Az erkély első soraiban hallottuk a következőket:

— No, hda Istennek, most akadt legalább valaki, aki lerántotta a leplet a katolikus püspökök, szerzetesek gyalázatosságairól.

— Nem csoda, hogy úgy gyűlölt a nép a papokat!

— Lám, ilyen durva módon szerették azt a vagyont, amelyet most nem akárnak kiengedni a kezük közül!

Távol áll tőlünk azt állítani, hogy ilyen gondolatok keltése volt volna Kós Károly célja. Sokkal jobban ismerjük és tiszteljük, semmi hogy ezt feltételezzük róla. De ezt érte el vele és ez a valóság!

Mert, — ha mindenáron meg akarta írni Budai Nagy Antal történetét, — vehetett volna más jogcímet is a történelemből a pórlázadás kirobbanására. *Nemcsak a püspöki decima keserítette el akkor a parasztságot.* Különbösek tartjuk mégis, hogy Kós Károly ezt hangsúlyozza ki ismételtelen és ezt állítja be egyedüli drámái magának.

Az inkvizíció hangoztatása se szolgálja azt a tárgyilagosságot, amely egy történelmi dráma „tanult“ szerzőjét kötelezi. Kós Károlynak tudnia kell azt, hogy az inkvizíció nemcsak egyházi intézmény volt. A polgári hatóságok még gyakrabban, szívesebben és kegyelenebbül éltek vele. Sőt a protestánsok is. Szerző mégis jónak látta a kelyhesek ellen a polgári hatóság által is elrendelt inkvizíciót ismételtelen és elsősorban az egyetemes katolikus Egyház homlokára sütni.

Nagyon sajnáljuk, hogy mindezeket ez kellett mondanunk Kós Károly darabjával kapcsolatban. De tartozunk vele önmagunknak, az egyetemes katolikusoknak, a történelmi igazságnak, nem utolsó sorban pedig Kós Károly személyének is. Hogy megmondjuk neki nyíltan és becsületesen: *nem ezt a darabot vártuk tőle.* Nem irodalmilag kifogástalan, mert a dráma irodalmilag kifogástalan. Mestermű. Páj azonban, hogy *ethikailag* nem tudtuk úgy élvezni, mint ahogy talán *esztétikailag* megérdemelte volna. És ez nem érzékenykedés részünkről. Magyarország katolikusága több figyelmet, több tapintatot, őszintén szólva több tárgyilagosságot érdemelt volna Kós Károlytól. Nem mi vagyunk az okai annak, hogy az *Uj Magyarság* mai híradása szerint annyira megritkultak a színházban a széksorok, hogy a Vigaszínház sürgősen műsorra tűzte a fennem hirdetett ardeali ciklus folytatása helyett új műsordarabját. A *Budai Nagy Antal* hamarosan lekerül a műsorszámláról. *Önmagában hordja annak az okát, hogy nem nyitotta meg, de talán hosszú időre bezárta a kaput a transzylván színpadi irodalom itteni érvényesülése előtt.*

SZEGÉNY KÜLTŐ!

Horváth Imre „Hangtalan beszéd” című verseskötetéhez

Fiatalköltő verseskötete fekszik előttem. Nagyjából már ismerem ezeket a verseket és eszemjéhez, szenvedélyesen olvasom őket újra, meg újra.

Bevallom, rajongó szerelmese vagyok a verseknek, noha tudom, hogy ez merőben korszerűtlen és hovatovább szegény bevallani.

Igen a polgár lenézi, azt hiszem, megveti a verset, nem vásárolja a versesköteteket és a költőt — ha valóban az és tehetségét nem tudja „divatos műfajok” vagy legalább is kétesértékű mulóérvényű újságcikkekre, tárcákra, kromikra beváltani, most könnyebben éhenhalhat, mint valaha...

Arról pedig külön tanulmányt lehetne írni, hogy tulajdonképpen mi is hát ennek az oka és úgy hiszem, itt elsősorban mi, napilapok is hibásak vagyunk, amiért felelőtlenül — tudatlanul, vagy lekiismeretlenül — de mindenképpen skrupulusok nélkül lejárattuk és minden komoly kritika híján, szinte halálra kompromittáltuk a verset. És ez — sajnos — nemcsak minálunk van így, hanem mindenütt, ahol újságot, napilapot írnak.

Azt ugyanis alkalmam volt bőven megfigyelni matinékon, műsoros estélyeken, ahol a legkülönbözőbb kulturájú és izlésű közönség verődött össze, hogy a versnek élő, eleven hatása van ma is s a költő mondanivalójának gyűjtőhatású, szuggesztív ereje még ma is meg tudja fogni s magával ragadja, olykor a legáthévtelnebb egzotizisig a közönséget — a legraffináltabb irodalmi kulturájú egyénektől, egészen a primitív hallgatóságig — ha verset — természetesen igazi versről van szó — pódiumról olvassa fel, ha élőszóval adja elő. A közönség tehát meghallgatja a költőt, reagál a versre, sőt lelkesedik a jó versért, de annyi türelme már nincsen, annyi fáradságot már nem vesz magának, annyi bizalmat már nem előlegez a költőnek, hogy elolvassa a lenyomatott verset, amivel annyiszor becsapják, amiből annyiszor kiábrándult.

Lehet, hogy tévednek, de éppen ebben látom a komoly kritika hiányának legbetelesebb, leg-sajnálatosabb tünetét. Ugy képzem ugyanis, hogy a közönség nagy általánosságban már rájött arra, hogy válogatás, irodalmi értékelés nélkül „mindent kinyomatnak”. Annyiszor rászédtek, annyiszor becsapódtak és pórul járt, annyi lírai nyögdecéslést és dadogást, kellett végig szenvednie, hogy végül is elment a kedve mindenféle versről és elhatározta, hogy: ebből elég volt! És titokban, hallgatolagosan öszeesküdték az olvasók a költők ellen és éhenhalásra ítélték őket. Ha verset látnak az újságban, rosszat gyanítva — és legtöbbször helyes megérzéssel — olvasatlanul átlapoznak rajta, ha verseskötetet pillantanak meg a könyvesboltok kirakataiban — most már az általánosítás hibájába esve — főleg mosollyal odébb állanak: kiábrándultak, elkedvetlenedtek mindenféle versről... Mélyebb és komolyabb okok mellett, legalább is, ez is sokban hozzájárult a vers általános válságához.

A költők pedig rendületlenül tovább éheznek és makacsul tovább írják a verseket.

És vajon kiknek írnak?!
Azt hiszem, hogy sajátmaguknak!
Pedig kár éretük. Mert vannak közöttük igazi tehetségesek is; olyanok, akiknek négy verseorában olykor benne lüktet az egész világ és visszatükrözik a végtelen égbolt ragyogását, visszadübbögik morajló tengerek roppant muzsikáját, vagy felmutatják a tévelygő, szerencsétlen embert — olyanok, akik soha vissza nem tért hangulatokat, rebbenő, elsuhanó, titokzatos pillanatokat rögzítenek meg az örökkévalóság számára...

Ilyen költő, ilyen komoly tehetség Horváth Imre is, ez az idetértve furcsa és idegen fiatal ember, aki, úgy hiszem, csodának maradt itt a múlt század végéről, hogy elmondja nekünk mindazt, amit az akkori idők költői elfelejtettek, vagy nem értek rá elmondani s hogy ne vegyen tudomást az élet megváltozott üteméről, disszonáns új verseiről és muzsikáiról s a géptechnikával agyonkínzott élet modern rabszolgaságáról.

Boldog és bolond lábetege ő a verseknek, a soha nem hallott rímek izgatott keresésének és alázatos szerzetese a magyar szónak, aki kétségek között gyötörődve, félve és féltve, áhitatos tisztelettel ejti ki a szót. Örökké ihletett, versírásra hevült, rímeket mormoló magános lélek, akinek a szegénységénél és nyomorúságánál, csak a tehetsége nagyobb.

Boldog és büszke lesz az irodalomtörténész, aki egy könyvtár elfelejtett, poros zugából, majdan kússa verseskönyveit, mert nagy szerényességében és gyámolatlanságában, aligha fog „befutni” életében, de annyi bizonyos, hogy halála után majd őt is felfedezik. És akkor teljesülni fog, amit egyik versében így mond el:

„Ird fel, hogy itt e fák között
járt Horváth Imre fáradt teste:
azt kereste, ami örök —
S épp temetett az őszi este.

Ird fel, hogy zengő fájdalom
és gyönyörűség elkeverten
úgy élt bennem, mint árnyakon
lengő fények az őszi kertben.”

Aki élete körülményeit ismeri, nem döbben meg azon, hogy lelki gyengesége olykor megbilben és elkéserevésében szörnyű mélységű, feketén kavargó örvények fölé hajol s egyre sűrűbben írja kiábrándult, bodzakerű, bűnösen átkozódó, vagy kétségbeesett verseit. „Hangtalan beszéd” című legújabb kötetében már nem csak a régi Horváth Imre finom és halk sóhajtásai zizegnek szinte hangtalanul, de egyre sűrűbben akad fel belőle a sötét és komor versek kénköves lávája és — megdöbbentő, torokragadja az olvasót. Verseinek javarészt azonban még ma is a finomhangulatu szerelmi líra s a sejtelmes

hangulatok, vibráló, színes és aranycsengésű sorai teszik:

„Ablakom alatt zenél a tücsök:
Valami orvul szívemre ütött.

Talán az este... Talán a magány...
Árnyak bujkálnak a szobám falán

és rejtelmesen fénylik a tükör.
A kertek alján fűrgő szél fűtyöl...

Egy hervadt virág fáradtan ledől:
...Menekülnék az életem elől.

Hogy hova fejlődik Horváth Imre, az kiszámíthatatlan; mert kifinomult versképzésű, tiszta, mondhatni tökéletes versformái mellett, amelyek együtt születnek és szervesen összefonódnak nála a gondolattal tartalommal és mondanivalóval, merész és meglepő fejlődési vonalat mutat gazdagon áradó tehetsége s muzsikáló, játékos rímek és versformái is örvénylő gondolatmélységet takarnak.

Kár volna érte, hogyha az élet a kiábrándultság és kétségbeesés fekete zsákutcájába kényszerítene csillogó, sokszínű líráját.

Az elkéserevés és szánalmasan gyatra, izléstelen kiállítás, hanyagul és rosszul tipografizált könyv a Reiner-féle aradi könyvnyomdától „dícséri.” (By.)

Divatposta

Kötött ruhák, blúzok, kosztümök

Most jött el az idejük: egyelőre még a bunda alá viselik a hölgyek, később az átmeneti kabáttal, azután pedig az első tavaszi kiránduláshoz... Minden dáma igyekszik szert tenni valami csinos kötött holmira, ha nem is mingyárt egész ruhára, kosztümre, de legalább is arra a bizonyos nélkülözhetetlen és praktikus kötött blúzra... Sokan maguk szorgoskodnak az elkészítés körül. Még pedig sikerrel. Láttunk néhány igen szép és ötletes ilyen „saját gyártmányú” darabot. Főleg ruhákat, amelyek készen vásárolva eléggé drágák. Milyen büszkén viselik a dámák ügyességüknek, szorgalmuknak, türelmüknek ezeket a diadalait, mert hogy ügyességükön kívül lankadatlán szorgalom, anyagi türelem is szükséges az ilyen feladathoz, azt ugye-mondanunk sem kell? Ha minden jól megy, legalább három-négy heti megfeszített munka. Ezért, annak, aki a vaszti sajtókészítésű kötött ruhában vagy kosztümben óhajja köszönteni, ajánljuk,

hogy mielőbb kezdje meg a szorgoskodást.

Ami a kötött-szövött holmival foglalkozó divatházakat illeti, ott már együtt vannak az új kollekciók. Eredeti és szép modellek tömegét láttuk és elégedetten állapítjuk meg, hogy a kötött ruha óriási karriert futott be. Két fő törekvés nyilvánul meg az új kötött modellekkel, az egyik, hogy fazon tekintetében semmi sem maradjon a legfrissebb divatu és egyéb ruhák mögött. Az ujjak, a gallérszabás, de még a kabát és szoknya vonalai sem hagyhatnak eszrevetést sem. A másik törekvés viszont a ruha kötött voltának hangsúlyozása a kötés technikája által. Még a géppel kötött holmik is néha csalódásig utánozzák a kézi kötet.

Külön említést érdemelnek az ötletes készítési módok. Ugyszólván nincs egyetlen olyan divatos díszítés, amely ne szerepelne a modern kötött ruhákon.

A szépítőszerek alkonya

A női test szépítésének szokása olyan régi, hogy szinte nem is illik koráról beszélni. Nem fiatalabbak az eszközök sem, melyeket a tetszés fokozására, vagy kiero-szakolásra igénybe vettek. Az eljárás lényegileg csaknem a napjainkig változatlanul ugyanaz maradt; minden eszközzel fel-díszíteni, felcíomázni a nőt, akár egy kiállítás tárgyat. A szép vonásokat kidomborították, a fogyatkozásokat elfedték s a divatnak megfelelő változtatásokat eszközöltek. Természetesen az egyszerű kendőzés alatt elveszett a nő egyénisége.

Mostanában csodálatos hírek keltek szárnyra a nyugat felől. Ugy hirdlik, hogy a modern kozmetika, mely a régi hagyományokat már agyonfejlesztette, letérni készül az eddig követett kitaposott útról, hogy merőben új és szokatlan irányt szabjon a női testápolásban.

Ha igazak e csodálatos hírek, a közeljövőben a hölgyek preparálatlanul, a maguk természetes valóságában fognak megjelenni a nyilvánosság előtt. Megszűnik az önámítás s a felebarátok, helyesebben barátrónok érzékszerveinek tudatos félrevezetése. Valódi lesz a nő arc és hajszíne, eltűnik ajkáról a ruzs, körméről a festék. A szépítőszerek nagyrésze, melyeket idáig a hölgyek pótolhatatlannak hittek, feleslegessé válik. Ugyszólván feledésbe mennek azok a kozmetikai mesterkedések is, melyekről úgy hitték, hogy a lehető legjobban szolgálják a női szépség érdekeit.

A kozmetika teljesen új alapokra helyezkedik. Megszűnik a fogyatkozások leplezésének korszaka. A bőr higiéniejét s a test ápolását szolgáló szerek, természetesen megmaradnak, a kendőző szerek jelentősége azonban a minimumra csökken. A testi fogyatkozások leküzdésére a diétikus étrendet, gimnasztikát, sportokat, stb. állítja sorompóba a jövő kozmetikája.

Ha egy hölgy manapság nem volt meg-

elégedve vonalaival s alakját természetesen teltnék találta, fogyasztó kurát kezdett. Ennek több módja volt: koplalás, ártalmas és tiltott fogyasztó szerek szedése, esetleg e kettő kombinálva, fogyasztó masszázsa, izzasztó pakkolás s más efféle tortúra. Az eredmény bármely módot követve, meglehetősen bizonytalan volt.

Az új alapokra helyezett, kozmetikai olyan életrendet szab a nőnek, mely mellett az elhízás, elformátlanodás szinte lehetetlen.

Az egészséges életmód kibetárási útja az arcból állapotára, mely a helyes táplálkozás — sok gyümölcs, főzél és mezzel kevesebb hús — folytán annyira megközelíti az ideált, hogy a kendőzőse feleslegessé válik. Nem lesznek festett arcú nők. A hölgyek legfeljebb annyi krémet és pudert használnak, amennyi arcbőrüknek az időjárás viszontagságai elleni védelmére szükséges. Az ajkak védelmét nagyanyáink becsületese szőlőszirja látja el és feleslegessé tesz minden csókálló, vagy nem-álló parmacsolást. A szemöldökök kegyelmet kapnak s ezentul szabad lesz nőniök, miáltal a női arcok visszanyerik karakterüket, megkülönböztethetők lesznek egymástól.

A női test formáinak plasztikai kifejlesztésére is eredményes módszerekkel rendelkezik a jövő kozmetikája. A mellizmok és keblek formálására légszíri gyakorlatokat végeztet, a karok és lábak idomítására, a test karcsúságának fentartására torna-gyakorlatokat ír elő, a mozgás rugalmasságát, harmóniáját pedig a ritmikus torna szolgálja.

Nyugodtan nézhetnek tehát hölgyeim az elkövetkezendő új korszak elébe, melynek beköszöntését, sajnos, pontosan megjósolni magunk se tudjuk. Ugy sejtjük azonban, hogy meglévő ruzaik elhasználására még lesz talán idő.

Ady Ferenec.

Bácskódások...

*

Kemény, löcsös, vastengelyű „félvágás”-szekér dőcög Toplița-Ciuc és Ciceu községek közötti gidres-gödrös országúton. A kicsiny, de „mókány” lovacskákon ugyancsak megfeszül a húzószíj: hét báránybőrkcucsmás, bundás, idősebb székely ül egymás hátán a szekéren. Felciuciak.

Csendőrfőőr jön szembe velük. Megállítja a szekeret.

— Hová igyekeznek, emberek?

— Mű-e? Mű bizony „ahajré” csak „Szenttamás”-ra, őrmester úr.

Ez az „ahajré” kerek harminc kilométerre van.

— Jó, jó, — csak aztán vigyázni kell! — szólt az őrmester szigorúan végigmérve a székelyeket, szekeret, lovakat egyaránt, miközben továbbment.

A székelyek egy darabig hallgattak. Mikor az őrmester szuronya már jó távol villant meg a szekértől, szólalt meg egyikük.

— Mire kell nekünk vigyázni tulajdonlétüképpen?

Ez a kérdés ágaskodott mind a hetük szemében.

— Én a'mondó vagyok, hogy ejjsze a két lovacska't sajnálja meg jó szívvvel, mer' igenigen nézegeti vala, — tűnődik az egyik — hát-ha állatkínzást lát amér' heten, mint a gonoszok, ülénk fel két ló után s azt sokacsának tartja...

— A' biz'a lehetséges lesz, — teszi hozzá a másik, — az újságok es írják, hogy megbüntettek embert, fehérnépet, mindenkit, ha csirkét, tyúkot fejfel lefelé visznek haza a piacról. Mintha nem mindegy volna mán azoknak, fejükbe megy-e, vagy nem a vér, miglen kés alá kerülnek... A városi nép nem élni veszi a majorságot, hanem hogy ő éljen vele... Nem igaz?

— Igaz biz'a! — dünnyögik bajszaik alatt csendesen.

— A majorság még hagyján, — fűzi a szót a harmadik, — de nemcsak pénzre, de dutyira is megbüntetik, amint a plébános ur es nrédikálta, aki a tejes bárány farkatövére koppant egyet a fejsze nyelével, hogy feldagadjon s abból a városi nép a piacon azt higgye, milyen kövér bárányocskát es veszem...

— Majorság s bárány s egyéb, igen-igen szép dolog, — bök a levegőbe botjával a negyedik, — csak azt nem értem, hogyha a törvény olyan kegyes velük, miért nem gondoskodik rólunk is legalább ilyen formában?

— Hagyják el mán no, ne sokat „böcsködjenek”, — veti oda pipát kivéve a szájából egy tekintélyes, szakállas öreg székely, — arról folya a szó elébb, miért állita meg a „csendér” s maguk a nagy „böcsök” nem tudták eltalálni...

— Hát mondja meg maga Kárujbá, ha olyan okos — esnek kérdő tekintettel az öregre a többiek, — eddig hallgatott s ezalatt ki es találhatta...

— Heten vagyunk ezen a szekéren s magunkban. Azt hiszem s nem tévedek, gyűléses gyülekezetet láta bennünk s „ahajt” arra kell vigyáznunk, — mondotta Kárujbá s tempósan rágyújtott a pipájára.

— Ühüm, ühüm, — bólogattak a székelyek, miközben a lovacska'k lassu trappba lendültek s a szekér dörgése megakadályozta a további „böcsködés”-t.

ALBERT ISTVÁN.

P. Raoul Plus S. J.

KRISZTUS JÉZUSBAN

A modern, de mégis a szilárd teológiai alapon nyugvó misztikus irányzatunk reprezentáló munkája ez az asktétikus remekmű.

Ara 115 lel és portó.

Kapható: Könyvosztályunkban.

KERESZTREJTVÉNY

6. (249.) szám.

Beküldte: Páll V. Géza

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68
69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85
86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102
103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119
120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136
137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153
154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170
171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187
188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204
205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221
222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238
239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255
256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272
273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289
290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306
307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323
324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340
341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357
358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374
375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391
392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408
409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425
426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442
443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459
460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476
477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493
494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510
511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527
528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544
545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561
562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578
579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595
596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612
613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629
630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646
647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663
664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680
681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697
698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714
715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731
732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748
749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765
766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782
783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799
800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816
817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833
834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850
851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867
868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884
885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901
902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918
919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935
936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952
953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969
970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986
987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000	1001	1002	1003
1004	1005	1006	1007	1008	1009	1010	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020

Beküldendő: A vers címe, a versszak, Somlyó 3 műve és a 97. vízszintes. Határidő: február 18.

Vízszintes sorok:

1 A rejtvényen körül es folytatva a függ. 17-en (vissza), a vízsz. 21-en, a függ. 46-on (nyírány) a függ. 2 ón es a függ. 22-on: a nemrege elhunyt neves magyar költő, Somlyó Zoltán egy borongós hangú költeményének II. versszaka. 18 Megtérés útján. 19: I. Olaszul: Elég! II. Lelekzón. 20 Kötőszó. 23 Elká. 24 Azonos mássalhangzók. 26. I. Szám. II. Elfojtaltságot. 27 Idegen vonatkozó nevmás. 28 ...os, görög meseíró. 30: I. Igen, más nyelven, II. Fonetikus betű. III. Csak nemetűl. 31. Oreg bácsi. II. Fv. 33 ...ányi. 35 Férfi név. (Királyné is es az utolsó betű nem kell.) 37 Nem kell még egyszer megmagyarázni. 38 Vissza: Pápa név is. 39 Ásvány. 41 Zenebonaban van 42 Gárdonyi Géza színműve. 44 Fejűnkön van. 45 Esel. 46 Nyilirányban: A 85. függ. folytatása. 47 Nyilirányban: Somlyó Zoltán verskötete. 49 Fonetikus betű. 50 Minden községben van. 52: I. Tagadó szó. II. Fát órói. 55 L-lel, kőműves teszi. 57 Pestmegyei nagyközség. 58 Folytatva a függ. 76-on: Somlyó Zoltán műve. 60 D-vel: Jokedvű. 61 Ekezet nélküli: Női becenev. 62 N-nel: Pokol. 63 Vissza: I. Pérje. II. Rag. 64 „Londra”, vegyesen. 65 „Szély” betűi vegyesen. 66 Vissza: ...dorfi, Rajna melletti város. 67 A Po mellékfolyója. 68: I. Igekötő. II. Neves katolikus teológus a reformáció korában. 69 „Vesz” betűi keverve. 70 Ellentétes szócska. 71 Lásd a függ. 46-ot. (Folytatás.) 75 Becé férfinév. 78 Azonos betűk. 79 I-vel régi. 81 Nagyközség Pest megyében. 82 Magyar államvasutak. 84 Azonos betűk. 85 Sr. 86 Magyar származású, olasz altábornagy. 88: I. Nagyobb utca. II. Rag. 90 Mutatónévmás többese. 91 Vissza: ...g, majd a végén. 93 ...el, folytatása a 46. vízszintesnek. 95: I. Igekötő. II. Betegség 96 Hajófar. 97 Hires énekes. 100 La... Főváros 161 Elhá. 102 Somlyó legszebb alkotása. 104 Tagadó szócska. 105: I. Olasz város. II. ...ér, furcsa név. 107: I. V-vel: A mult esztendő. II. Előjáró szó. III. Rét. kaszáló

Függőleges sorok:

3 Vallás rövidítés 4 Kuo. 5 Fejemen felül ér a víz. 6 Vissza: Mostoha szülő. 7: I. Kötőszó. II. Ady betűi össze-vissza. 8 Neves magyar mérnök, keresztnevének kezdőbetűjével. Részt vett a Vaskapu szabályozásánál. 9 „Belesz eredetű”, görögül. 10 Vegyesen van írva, de rendszeren: Babylon. 11 Francia Indo Kina fővárosa. 12 Ó-val: Magyar festő. 13 Eráeves. 14 „Tiara” nem rendszeren írva.

15 Egy-kettő. 16 Rangjelző szócska. 25 U-val, ablakvédő. 27 Magyar író. 29 Kapkodásban van. 32 Betű kiejtve. 34 Asztalos teszi leginkább. 36 Sárból lesz. 39 Helyhatározói rag. 40 Kettős mássalhangzó. 42 B. 43 Kuruc fejedelem kezdőbetűi. 47 Szaladnék. 48 Felesleges betű mellőzésével Reményik Sándor művei. 51 Ekezettel: volt orosz fejedelem. 53 Régi férfinév. 54 Vissza: Bem tábornoka

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, FEBRUÁR 7.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 11.50 Harangszó, egyházi beszéd. 12.10 Karének. 12.50 Dinicu-zenekar. 18 Jazz. 19.10 Jazz. 19.45 Gramofonlemez. 20.10 A nemzet órája. 20.30 A Tanítók énekara. 21.05 Hangjáték. 22.10 Szórakoztató zene. Cretzoiu szoprán és Tassian bariton. Cimarosa: A tikos házasság, nyitány. Leoncavallo: Bajazzók, prólóg. Giordano: Chener, ábránd. Bizet Carmen, ária. Weber: Andante változatokkal vonózenekarra. Mozart: Don Juan, kettős. Wagner: Albumlap. Verdi: Traviata, kettős. Mozart: Figaro, nyitány.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Ünnepi mise és Te Deum a budavári kormányzó főtemplomból XI. Pius pápa ösztöne koronázása évfordulója alkalmából. A szentmisét Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, a szentbeszédet dr. Hamvas Endre esztergomi kanonok mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Kemény Lajos. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.15 Lemezek. 15 Közvetítés Vatikánvárosból. XI. Pius pápa ösztöne áldást oszt az ezévi manillai eucharisztikus vilákkongresszus alkalmából. 15.45 Egészségügyi kalendárium. 16 Gazdáknak. 16.50 Gázművek Dalárdája. 17.30 „Töröczkó”, előadás. 18 Lemezek. 19.20 „A hőszobor” elbeszélés. 19.50 Kóczé Antal emlékezete. 20.55 Dayka Margit és Jávor Pál előadó-estje. 21.40 Hírek. 21.50 Nemzetközi tenniszverseny közvetítése. 22.20 Sporthírek. 22.30 Hangverseny Zenekar. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 8.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.40 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Szimfonikus gramofonlemez. 19.20 Beethoven: A-dur vonósnégyes. 20.10 Szórakoztató zene. 21.30 Breholt zongoraművész játéka. 22.10 Babad Eugénia énekel. 22.45 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 Beer Olga énekel. 15 Koch Aurél énekel. 17.15 Diákféltóra. 18 „Halló” tánczenekar. 18.50 „Sziám” utleírás. 19.20 Türogtató. 19.40 Versek. 20 Lemezek. 21 A Filharmóniai Társaság hangversenye. 21.50 Hírek. 23.15 Cigánygyerek zenekar. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Jazz. 1.05 Hírek.

KEDD, FEBRUÁR 9.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.40 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. 19.20 Gramofonlemez. 20.30 Játék két zongorán. 20.55 Deleanu Alix amerikai dalokat énekel. 21.30 Szórakoztató zene. 23.55 Vendéglői zene közvetítése. Mely után: Hírek németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Beszkar-zenekar. 14.30 Cigányzene. 17.10 Asszonyoknak. 18 „A repülőgép a kultúra szolgálatában”. Előadás. 18.30 Lemezek. 19.30 „A hangjátékrendezés lehetőségei”. Előadás. 18 A rádió szalonzenekara. 21 „Ahogy vesszük”, csevegés. 21.30 Hírek. 21.50 Farsangi est. 21.50 Vidám est. 23.45 Időjárásjelentés. 23.50 Farsangi játék. 1.30—2.53-ig Táncezen. 2.55 „Bucus a farsangtól”.

SZERDA, FEBRUÁR 10.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.40 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Julea-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.20 Operett-dalok lemezek. 21.15 Régi olasz zene, csevegés hangpéldákkal. Szünetben hírek adása. Utána szórakoztató zene közvetítése, mely után hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 14.30 Hegedű. 15 Zongora. 17.15 A rádió szalonzenekara. 19.30 Puskin emlékezete. 20.20 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 az előadás közvetítése: Márta. 21.30 Hírek. 22.20 Hírek. 23.20 Időjárásjelentés. 23.55 Lemezek. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 11.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.40 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás.

18 A Marcu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.15 Dvorzák: Dumky-trió (zongorahármas). 21.15 A Filharmónikusok hangversenyének közvetítése az Athenaeumból palotából. A hangverseny után szórakoztató gramofonlemez. Utána hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Triump énekegyüttes. 14 Lemezek. 17.15 „Nemzetek asztala”. Nádai Pál előadása. 18 Gazdáknak. 18.30 Hegedű. 18 Előadás. 19.25 Cigányzene. 20.30 Hangjátékelőadás: „Gösta Berling”. 22.30 Hírek. 22.50 Zeneművészeti Főiskola tanáraiból alakult kamaragyüttes. 23.45 M. Tapanolli franciányelvű előadása. 24 Jazz. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, FEBRUÁR 12.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.40 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. 19.10 Gramofonlemez. 20.35 Operaközvetítés. Utána: Hírek német és francia nyelven.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Katonazene. 14.30 Cigányzene. 17.15 Diákféltóra. Utána: Ifjúsági közlemények. 18 „Kuruzslás és kuruzslók”, előadás. 18.30 A rádió szalonzenekara. 19 Sportközlemények. 19.50 „Egy mozijáró mulatságaiából”, csevegés. 20.20 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 az előadás közvetítése: Svbill. 21.35 Hírek. 23.25 Külföldi negyedóra. 24.25 Hírek angol nyelven. 24.30 Öreg primások zenekara. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, FEBRUÁR 13.

București. 6.30 A reggeli műsor közvetítése. 13.40 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Katonazenekar hangversenyének közvetítése. 19.10 Szórakoztató zene. 20.25 Alexandrescu Aurél Spirescu és Roiu dalait énekl. 21.10 A rádió tánczenekara hangversenyének közvetítése Anghel Viorica énekszámával. 22.45 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A rádió szalonzenekara. 14.30 Gordonka. 15 Fuvola. 17.15 „A nápolyi csata”, mese. 18 Zenés részletek a „Pezsgőkirály” filmből. 18.30 A belga képzőművészeti kiállítás. 18 Cigányzene. 20 „Az uszó fatörzstől az uszó városig”. Csevegés. 20.30 Nagy Margit énekel. 21 Vigjátékelőadás: Barberine. 22.30 Hírek. 22.50 Hangverseny Zenekar. 23.10 Időjárásjelentés. 24 Lemezek. 1.05 Hírek.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

ORADEA (Thália-társulat):

Vasárnap délután 3 óra: **Csodahajó**. Operett. Olcsó helyárrakkal. — Délután 6 óra: **Harangvirág**. Énekes, cigányzenés vigjáték. Rendes helyárrakkal. — Este 9 óra: premier: **Sok hűhó Emmiért**. Aszlányi Károly, Harmath Imre és Fényes Szabolcs nagyszerű operett újdonsága. Gróf László rendezésében. Schreiber Alajos vezénylete mellett. Főszereplők: Solyomán Magda, Sándor Stefi, Stephanidesz Ily, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Lantos Béla, Deésy Jenő. A második felvonás kabaréjában Tebán János Balázs Évával egy új táncszámot mutat be. Rendes helyárrakkal.

Hétfő délután 5 óra: **Társasjáték**. Olcsó helyárrakkal. — Este 9 óra: **Sok hűhó Emmiért**. Kedd délután 5 óra: **Es után képenyeg**. Operett. Olcsó helyárrakkal. — Este 9 óra: premier: **Hercegi páholy**. J. M. Crawford, Emőd Tamás és Hans Lang „Udvari páholy” címen világsiker aratott operett újdonsága. Transylvániában először. Ragyogó új kiállításban. Gróf László rendezésében. Főszereplők: Sándor Stefi, Stephanidesz Ily, Wojticzky Elvira, Felszeghy Márta, Báza Éva, Gróf László, Kovács György, Fülöp Sándor, Rajnai Sándor, Deésy és Csengeri.

Szerda délután 5 óra: **Bikfő tanár ur**, először olcsó helyárrakkal. — Este 9 óra: **Hercegi páholy**. Csütörtök délután 5 óra: **Csárdáskirályné**. Olcsó helyárrakkal. — Este 9 óra: **Hercegi páholy**.

Péntek este 9 óra: **Hercegi páholy**.

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

— **Vasárnapi előadások**. Vasárnap is három előadást tart a színház: Délután 3 óra: **Csodahajó**, operett revü, olcsó helyárrakkal, délután a Harangvirág énekes, cigányzenés vigjáték, rendes helyárrakkal, míg este 9 óra: premierben a Sok hűhó Emmiért — Harmath—Aszlányi—Fényes Szabolcs operettnek lesz a bemutatója.

— **Hercegi páholy**. A jövő hét szenzációja. A ciklus legnagyobb és legszenzációsabb bemutatója. J. M. Crawford—Emőd Tamás és Hans Lang „Udvari páholy” címen világsiker aratott operett újdonsága. Transylvániában először. Az operett kiállítására az igazgatóság óriási összeget áldozott és az operett színrehozatala semmiben sem fog mögötte maradni a budapesti előadásnak. Új díszletek, új toalettek és egyenruhák készültek erre a grandiózus operettre. A díszleteket Rajnai Sándor tervezte, a kosztümöket egy párizsi divat cég, míg a darab táncait Tebán János tanította be. A Hercegi páholy a jövő héten keddtől kezdőleg van műsoron egész héten, melyre jegyek már kaphatók.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lef, vastagabb betűvel 6 lef. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lef. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lef.

Adás-vétel

Eladó
alig használt „Luxor” porszívó gép. Megtekinthető a Rádus üzletben. Oradea, Strada Alexandri.

Eladó
egy jókarban levő sötétkék mély gyermekkocsi. Cím: Str. Cuza Voda No. 45. Pappné.

Ritka alkalom:
4 szoba, fürdőszoba ház vételére Oradeán. Orvosi rendelőknek kitűnő. Nagy környék orvos nélkül. Nagy kertes, jó épület Haus Gierling, Sighisoare, Unirii 25.

Ínzestrare Consolidare
kölesönkötvények, adóbonok adás-vétele, szelvények beváltása Agrár Takarékpénztárnál.

Borbélyüzlet
eladó. Oradea, Strada Crucii No. 9.

Különféle
kompaték eladók. Cím Oradea, Str. Nicolae Zeiza 9. szám.

Üzemténés
használt írógépet vendék. Cím a kiadóban.

Veszek
jó karban levő gumikerekű kétlovas hintó. Cím: Căpitan Dăncilă Oradea, Divizia 17.

Egy
egészen új díofa ebéd-eladó. Oradea, Prof. Dimitrie Pompeiu St.

Eladó
mazánházak részházak. 32. 40. 110 holdas birtokok. Papanovici Iroda Oradea, Vlahuta 6.

1 lovas szón
új melegítési ablakok, vegyes gumölcsfák és vadoncok. jutányos áron eladók. Oradea, Str. Leăănăului 12. sz.

Egy jókarban
levő írógépet, egy nagy kábitás, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51. jobb-ra az első ajtó.

Lakás

4 vagy 5 szobás
comfortos lakást május 1-re keresek. Dr Solyom, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 67. II.

Két
esetleg 3 szobás, elő- és fürdőszobás, parkettes utcai lakás május 1-re kiadó. Oradea, Pr. Mihai u. 6. Megtekinthető d. e. 11—12 óra között.

Kiadó
2 vagy 3 szobás, teljes komfortos lakás. Cím: Oradea, Str. Simeon Stefan 11. szám.

Kiadó
két szobás parkettes utcai lakás, előszoba, konyha, mellékhelyiségek, május 1-re. Oradea, Principele Mihai 16. szám.

Kiadók
központban egy, kettő és háromszobás lakások. Dr Bozsod, Oradea, Str. Pavel.

Alkalmazás

Becsületes,
megbízható székely ifjú elmenne: irodai tisztviselőnek, portásnak, urasági inasnak, vagy sekrestyének állandóra. Bálint Lajos, Cluj, Str. Gruiu 18.

Fodrász segéd
jó munkás állást, alkalmazást keres. Cím: Szilágyi János, Sighet, Bogdan Voda 75.

Jó házból való
értelmes egész árvalányt keresek varráshoz. Varrni tudó előnyben. Egyedül álló idősebb lány is lehet. Öt-hont, ellátást kap. Kovács Győzőné, Oradea, Str. Sinaia 4. (Nilsztelep.)

Különféle

Különféle
jeligére levél van a kiadóban. Kérjük átvenni